

Faglig dag for 2. HF

Bygholm Landbrugsskole
27. Februar 2024

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Temadag for 2. Hovedforløb 27. februar 2024

Start	9:00
Slut	15:30

Formål	At give eleverne et indblik i hvilke råvarer, der gavner/ikke er fordelagtige for grisene samt håndtering på foderfabrikkerne; At give eleverne indsigt i problematikker for at få grisene til at overleve frem for aflivning.
--------	--

Forbered	Medbring PC
----------	-------------

Start	Programpunkt	Tid	Formål - Udbytte - Proces	Materialer	Ansvarlig
09:00	Velkomst, intro til dagen og elevbingo	20		Elevbingo	Dorthe/Line
09:20	Tema - Foder				
09:20	Foderemner i blandinger, v/Sabine Grove, SEGES	30	Vurdering af hvilke råvarer, der egner sig til grise, hvordan reagerer grisene på disse foderemner	notat 2213 - typiske foderemner i Danmark	Sabine
09:50	Klimafoderdatabase v/ Sabine Grove, SEGES og Linda Fager, Dalum LBS	45	Fodermidlernes indflydelse på næringsstofindholdet i blandinger		Linda
10:35	Opsamling v/ Linda Fager	10	Der samles op hvor vi tydeliggør de forskellige løsninger		Linda
10:45	Pause	15			
11:00	Gruppearbejde	30	Fokus på produktivitet - Papirlapper med råvarer. Eleverne skal udvælges hvilke foderemner, der skal indgå i blandingen til diegivende søer, fravænnede grise, slagtegrise. Hvorfor er foderemner fravalgt?, %-satser per pr. dyregruppe	skaffe råvarer	Øvelse: lav en blanding ud fra foderemner og sæt %-er på hvor meget de skal indgå med
11:30	Fernisering	30	"Løvens hule" hvor lærerne er "investorer" - 2-3 grupper tages ud ved lodtrækning til at skulle præsentere for løverne	DOPF-lærerne adviseret	Publikum - vil I købe denne blanding? Rød/Gul/Grøn kort
12:00	Frokost	30			
12:30	Blandinger i praksis v/ Mette Haunstrup Larsen, Vestjyllands Andel	30	Film fra fabrikken, valg af råvarer ud fra prissætning, pelleteringsproces, mv. Alternative proteinkilder, Græsprotein		DOPF
13:00	Tid til spørgsmål	10			
13:10	Tema - DC eller DAKA		nye grupper		
13:10	Sooverlevelse - tal og fakta, v/ Gunner Sørensen, SEGES	30	Hvad synes målsætningen skal være - afstemninger ved Pia Schmidt; Gunner SEGES InSigh, der kan hjælpe dig - er tallet rimeligt? Eller?		DOPF
13:40	Tid til spørgsmål	10			
13:50	Kaffe	20			

14:10	Økonomisk betydning af dyrene kommer til slag fremfor til DAKA v/ Gunner Sørensen og Dorthe Poulsgård	30	Øvelse - foder, husleje, pasning, regn ud i en øvelsesbesætning - luksusfælden og matadorpenge, der ligges op, gæld eller guld		Gunner og Dorthe
14:40	Præsentation af løsning ved 1 gruppe	15			
14:55	Dilemmer fra praksis v/ Dorthe Poulsgård, SEGES	25	Øvelser med dilemmaer (verdenshjørnerne - Behandling - sygestier - aflivning for henholdvis drægtige søer, smågrise, slagtegrise		Dorthe
15:20	Evaluering af dagen	10	Udfyld mentimeter m/ QR-kode	Line	Kig på formålet med dagen: niveau, netværk, indhold...
15:30	Afrunding	0			
15:30	Program slut				

Opfølg.	
----------------	--

Faglig dag for 2. HF

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

Diegivende so	Nyfravænnnet gris, 6 kg	Smågris 20 kg	Slættegris
Byg 30%	Hvede 52,3%	Hvede 34,8%	Hvede 40,6%
Hvede 49,4%	Sojaskrå 22,6%	Byg 30%	Byg 27,6%
Sojaskrå 5%	Byg 14,8%	Sojaskrå 14,8%	Sojaskrå 16,7%
Fiskemel 1%	Fiskemel 9,4%	Solsikkeskrå 7%	Mineraler 2,4%
Roepiller 2%	Svinefedt 3%	Grosmix 4,9%	Solsikkeskrå 2%
Svinefedt 3%	Blodplasma 2,9%	Havre 4%	Rug 1,6%
god mix 4,1% Mineraler og vitaminer		Grønmel 3%	Palmeolie 0,6%
		Svinefedt 1,5%	

Faglig dag for 2. HF

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

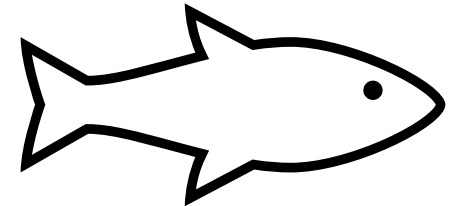
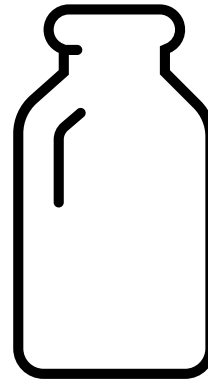
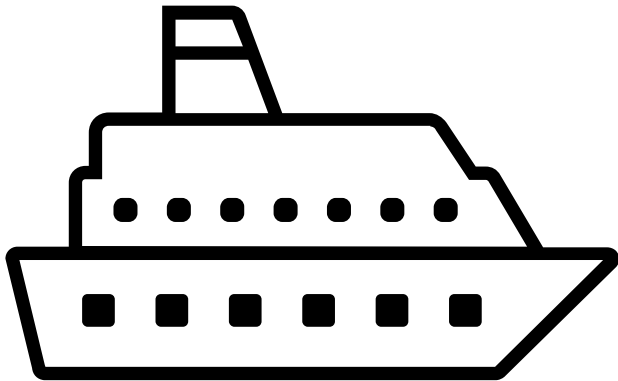
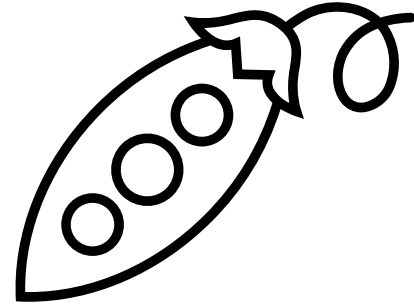
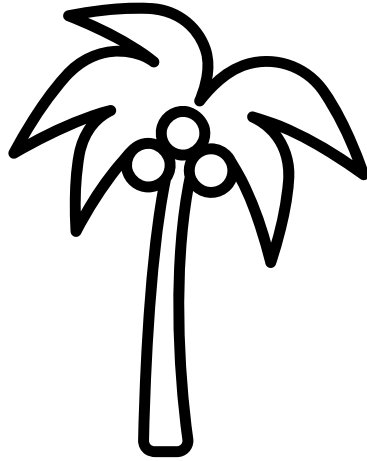
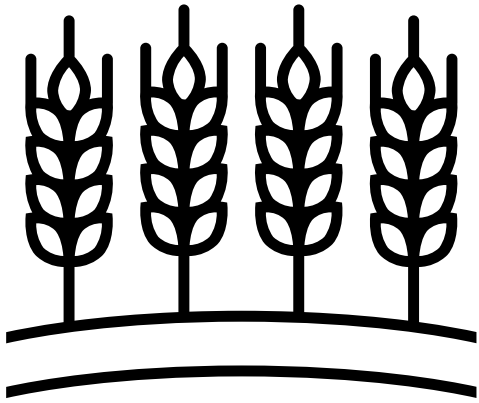
Udgivende so	Nyfravænet gris, 6 kg	Smågris 20 kg	Slagtegris
Hvede	Mineraler	Byg 25%	Ærter
Byg	Svinefedt 14%	Hvede 44%	Præmix
Sojaskrå	Byg 25%	Sojaskrå 20%	Rapsskrå
Sojapiller	Hvede 45%	Sojamel 3%	Rug
Mineraler	Kartoffelproteinkonc. 18%	Præmix 5%	Byg
Majs	Sojakoncentrat 7%	Kartoffelproteinkonc. 18%	Hvede
Avre	Vitaminer 1%		Svinefedt 12%
Vitaminer	Mælkepulver 10%		
Sojamel			

RÅVARER & FODERBLANDINGER

Sabine Stoltenberg Grove

27. Februar 2024, Bygholm Landbrugsskole

Hvilke fodermidler er almindelige i Danmark?

Alle officielle fodermidler er beskrevet på KFDB

Vælg fodermiddel

BYG, vinter, 2023

Fodermiddelnr. i EU-forordning1.1.1

Kode i fodermiddeltabellen50300

Senest revideret17-11-2023

Tabelværdi for BYG, vinter, 2023

Kemisk indhold	% af varen	% af tørstof	Antal	Std. afv. i	Rev. år i
Tørstof	85		10	1.7	2023
Råprotein	9.2	10.8	10	0.5	2023
Råfedt	2.5	2.9	5	0.1	2023
Råaske	1.6	1.9	5	0.1	2023
Træstof	4.6	5.4			2020
Jodtal		38.1			2020
Energi					
EFOS		83.9	5	1.7	2023
EFOSi		92.5	8		2020
EFNi, %		90			
FE-korrektionsfaktor i		1			
I-Faktor i		77.6	5	1.1	2023
	i varen	i tørstof			
FEsv pr 100 kg	102	120	5	2.3	2023
FEso pr 100 kg	103	121	5	2.1	2023

Fordøjeligheder	FK
Råprotein (standardiseret)	74.5
Råfedt (reelt fordøjet)	90
Fosfor, 0 enheder fytase tilsat	39
Afhængigt af XXX % dosering fytase i forhold til standarddosis i	
(60% = 46.7) (100% = 49.8) (150% = 52.6) (200% = 54.4) (250% = 55.8) (300% = 56.8) (350% = 57.5) (400% = 58)	

Kulhydrater	g/kg tørstof
Organisk stof	981
Letfordøjelige kulhydrater	608
Fermenterbare kulhydrater	88
Stivelse	604
Sukker	21
Opløslige fibre	56
Uopløslige fibre	165

Aminosyrer	% af råprotein	Faktor	g pr. kg vare	St. ford. g pr. kg vare	Antal	Std.afv. i	Rev. år i
------------	----------------	--------	---------------	-------------------------	-------	------------	-----------

Mineraler	Pr. kg vare	Pr. kg tørstof	Antal	Std. afv. i	Rev. år i
-----------	-------------	----------------	-------	-------------	-----------

Beskrivelse af BYG, vinter, 2023

Generelt

Byg er frø fra dyrkede sorter af toradet og seksradet bygplanter (Hordeum vulgare), og dyrkes i stor udstrækning i Danmark. En undersøgelse foretaget fra 2003 til 2005 viste, at de forskellige sorter varierer med hensyn til antal af foderenheder pr. 100 kg. Indholdet af foderenheder i forskellige sorter af vårbyg varierede fra 102 til 109 FEsv pr. 100 kg. Desuden var der effekt af sort på EFOS, EFOSi, råfedt og råaske, men ingen statistisk sikker forskel i indhold af råprotein mellem sorterne. Der skelnes mellem varmebehandlet og ikke-varmebehandlet korn. Det skyldes, at der ved varmebehandling af korn (pelletteret foder) sker en nedbrydning af kornets naturlige indhold af fytase, og derfor skal der i korn, der indgår i pelletteret foder, regnes med en lavere fordøjelighed af fosfor end i ikke-varmebehandlet korn (hjemmeblandet foder). Der er endvidere angivet kemisk indhold for korn tilsat det kulhydratspaltende enzym α -xylanase. Det skyldes, at tilsætning af xylanase øger EFOSi-værdien og dermed kornets energiværdi "d.gr.". Tabelværdien for natrium er tæt på detektionsgrænsen i det anvendte laboratorium. Det reele indhold kan være lavere. Byg kan bruges i henhold til følgende kilder: [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [11], [12], [13], [14], [15], [16]

Vær opmærksom på

Forsøg har vist, at stigende indhold af byg reducerer problemer med Salmonella og maveforandringer i den hvide del af maven sammenlignet med en hvedebaseret blanding [15].

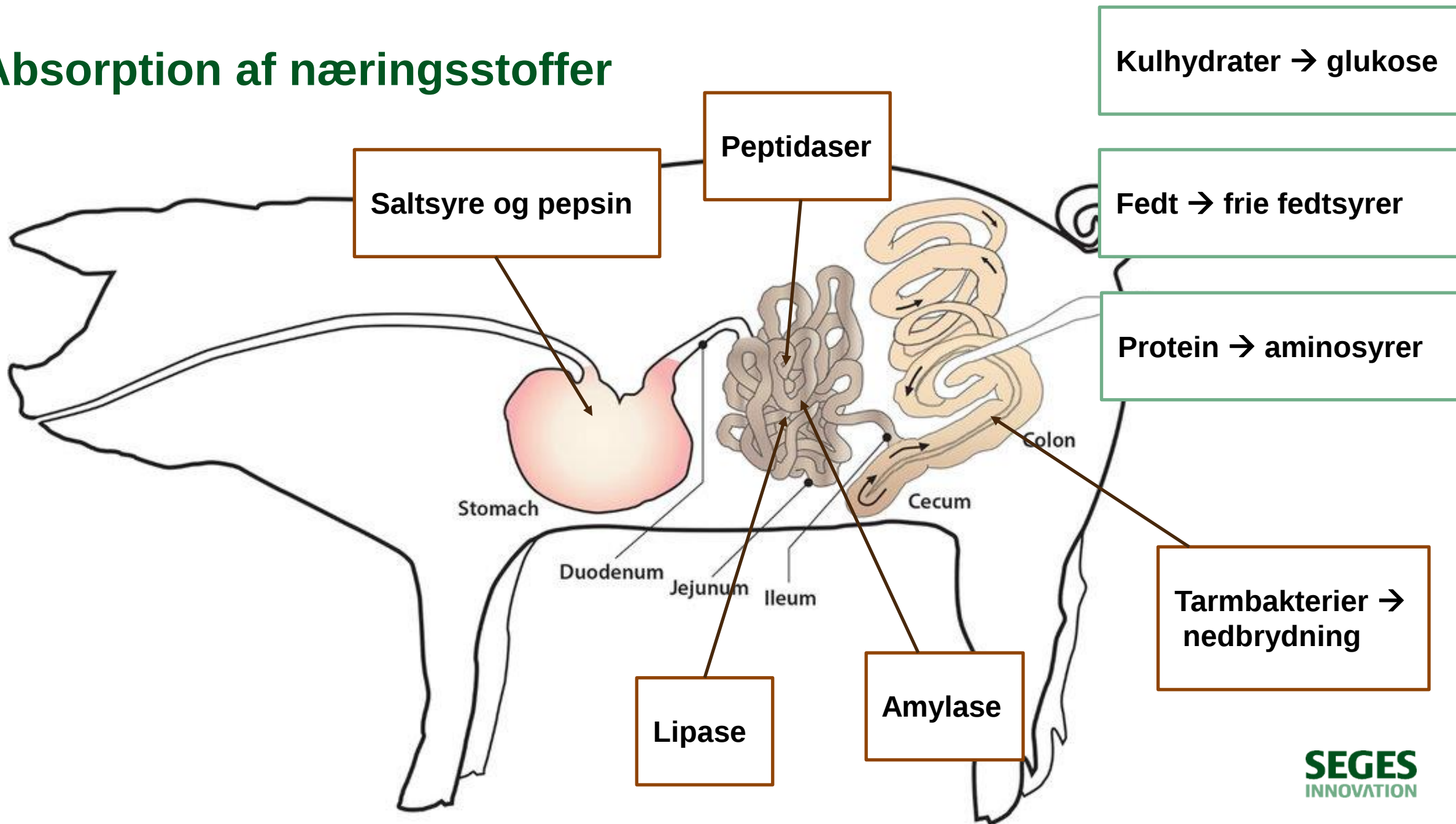
Håndtering og transport

Byg giver generelt ikke anledning til problemer, og kan uden problemer transporteres som løsvare. Byg bør opbevares tørt og er lagerfast ved 85 procent tørstof.

Tarmens fysiologi

Absorption af næringsstoffer

Fodermidler med kulhydrater

- Hvede
- Byg
- Rug
- Triticale
- Afskallet havre

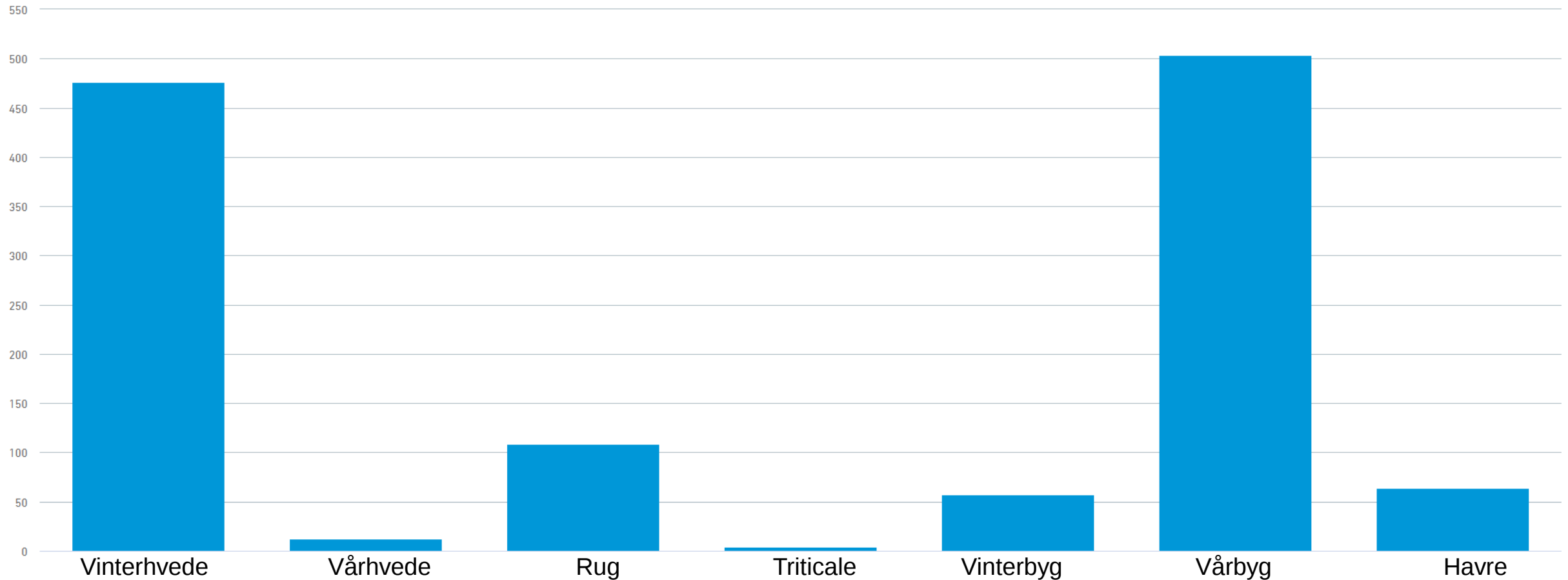

- Milokorn
- Majs
- Ris

Kornhøst 2023

Høstresultat
Areal (1000 ha)

Specialråvarer med let fordøjelige kulhydrater

Kagemix

Dej/mos

Kernemajs

Kernemajs

Melasse

Tungt fordøjelige kulhydrater

Halm

Lucernepiller

Roepiller

Klid

Græsgrøntpiller

Fodermidler med protein

Solsikke

Solsikkeskrå

Fiskemel

Sojaskrå

Rapsskrå

Raps

Letfordøjelige proteinfodermidler – hvorfor?

Ufordøjet protein giver diarre – primært til smågrise

Råvare	FK (Fordøjeligheds- koefficient)
Skummetmælkspulver	94 %
Fiskemel	91,5 %
Sojaskråfoder, afsk.	89,5 %
Ærter	82 %
Hestebønner	80 %

Sojaproteinkoncentrat

Mælkepulver

Fiskemel

Dansk producerede proteinråvarer

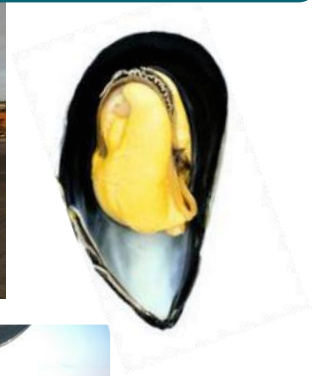
Danskdyrket bælgssæd

Brunt protein

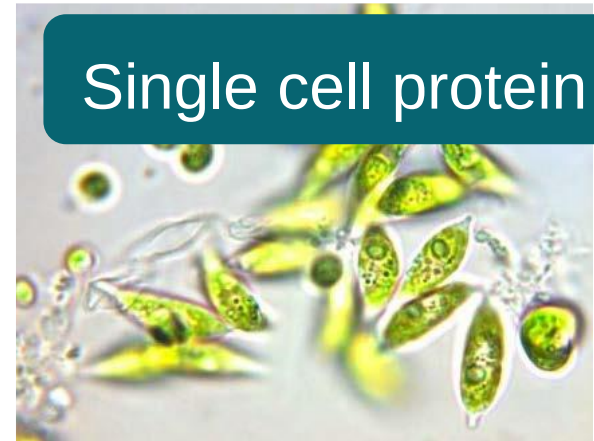
Blå protein

Grønt protein

Single cell protein

Fodermidler med fedt

Karakteristik af fodermidler med fedt

	Håndtering	Spækkvalitet
Svinefedt	Opvarmet	+++
Palmeolie / PFAD	Opvarmet	++
Sojaolie	Palletank	+
Rapsolie	Palletank	+

Anti-nutrinelle faktorer (ANF)

Navn	Konsekvens	I hvilke råvarer
Trypsin inhibitorer	Lavere foderudnyttelse	Soja, ærter, bønner, rug, tritcale
Glukosinolater	Kan virke væksthæmmende Påvirker kuldstørrelse, og drægtighedsprocent	Kornblomstrede planter (f.eks. raps)
Tanniner	Lavere foderudnyttelse og lavere foderoptagelse	Hestebønner, ærter, milokorn
Solanin	Nedsat ædelyst, mavepine og diarré	Kartofler (kartoffelprotein)

Svampetoksiner – hvad gør de?

Sammensætning af foderblandinger til forskellige dyregrupper...

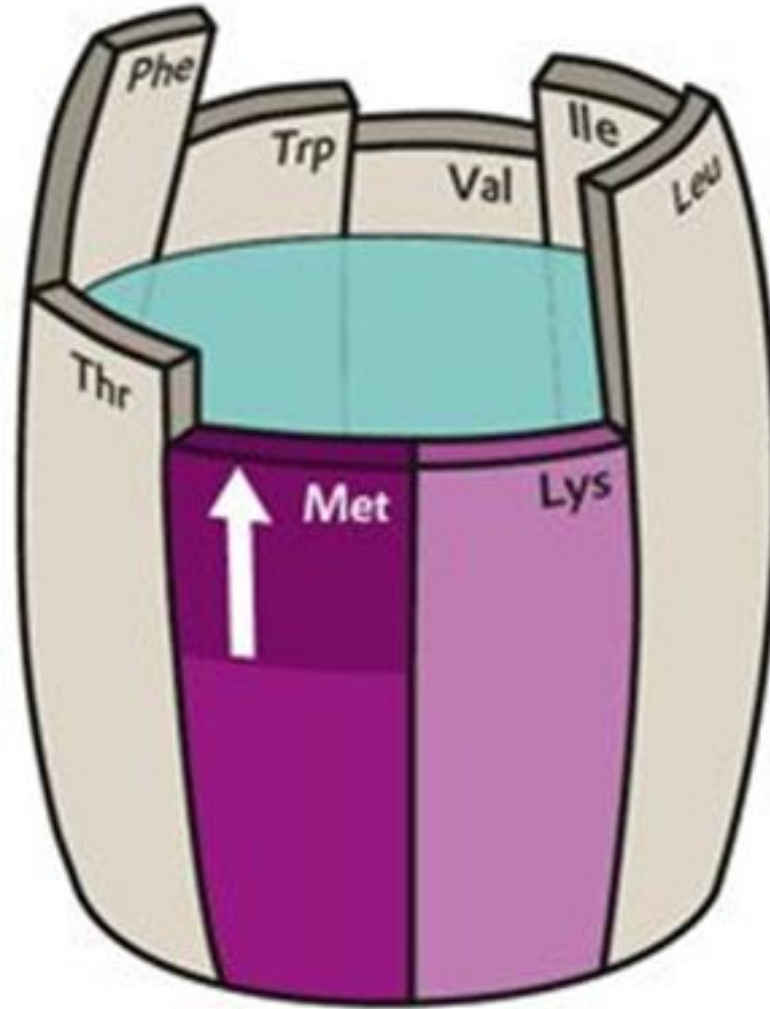
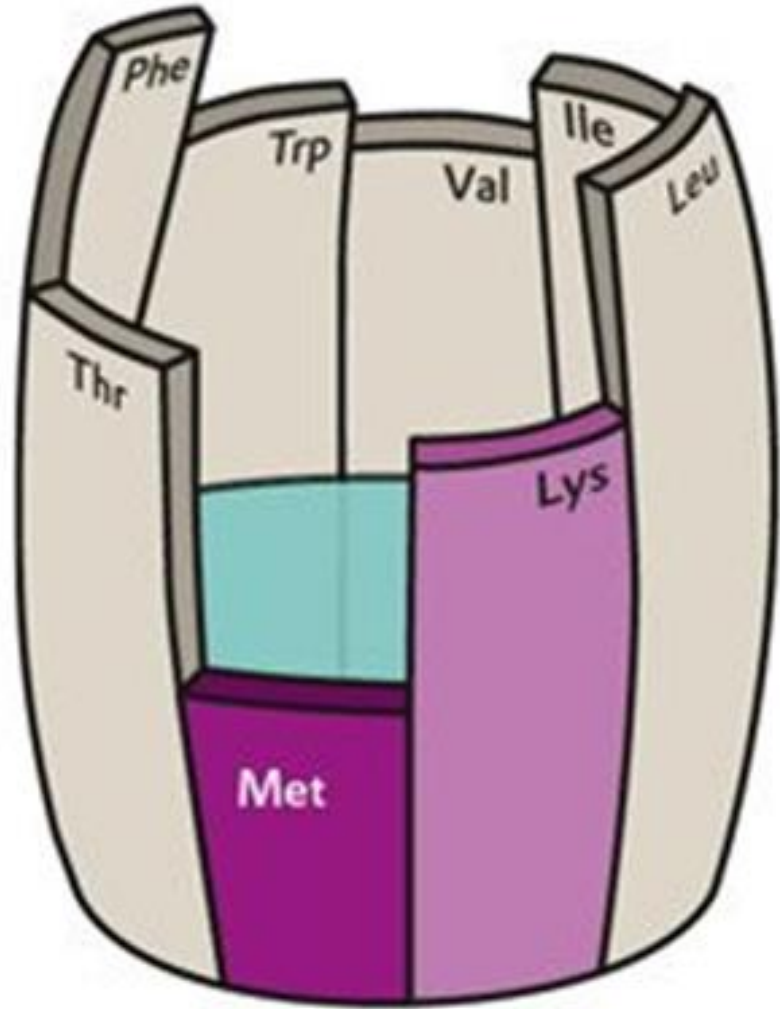

NORMER FOR NÆRINGSSTOFFER

Tabel 3. Næringsstofnormer til slagtegrise.

Foderudnyttelse, 30-115 kg	Vægtinterval for aktuel blanding						
	30-115 45-75	45-115	60-115	75-115			
	30-75	30-115 45-75	45-115	60-115	75-115		
	30-60	30-75	30-115 45-75	45-115	60-115	75-115	
< 2,6 FEsv / kg tilvækst							
2,6-2,75 FEsv / kg tilvækst							
> 2,75 FEsv / kg tilvækst							
<i>Normkolonne</i>	<i>24 og 30</i>	<i>31</i>	<i>32</i>	<i>33</i>	<i>34</i>	<i>35</i>	
Normer for fordøjeligt protein og fordøjelige aminosyrer, gram pr. FEsv							% af lysin
Lysin	8,6	8,2	7,9	7,6	7,3	7,1	100
Methionin	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	30
Methionin + cystin	5,0	4,7	4,6	4,5	4,3	4,3	58-61
Treonin	5,6	5,4	5,2	5,0	4,9	4,8	65-67
Tryptofan	1,72	1,64	1,58	1,52	1,46	1,42	20
Isoleucin	4,6	4,3	4,2	4,0	3,9	3,8	53
Leucin	8,6	8,2	7,9	7,6	7,3	7,1	100
Histidin	2,8	2,6	2,5	2,4	2,3	2,3	32
Fenylalanin	4,6	4,4	4,3	4,1	3,9	3,8	54
Fenylalanin + tyrosin	8,6	8,2	7,9	7,6	7,3	7,1	100
Valin,	5,5	5,2	5,1	4,9	4,7	4,5	64
Protein, minimum	125	120	116	112	108	105	
Normer for makromineraler, gram pr. FEsv							
Fordøjeligt fosfor	2,4	2,3	2,2	2,1	2,0	2,0	
Calcium, uden fytase	7,2	7,0	6,8	6,7	6,6	6,6	
Calcium, 60-100 % fytase	6,7	6,5	6,3	6,2	6,1	6,1	
Calcium, 150-250 % fytase	6,4	6,2	6,0	5,9	5,8	5,8	
Calcium, 300-400 % fytase	6,2	6,0	5,8	5,7	5,6	5,6	
Natrium	1,6	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3	
Klorid	2,7	2,5	2,5	2,3	2,2	2,2	
Kalium	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	

Minimumsloven

Dansk energivurdering: Hvad er en foderenhed?

"Den mængde energi, der er i 1 kg byg"

- Nyt fodervurderingssystem i Danmark
- Beregnet værdi kJ pr. foderenhed
- "Fysiologisk energienhed"

1 FEsv = 7375 kJ

1 FEso = 7700 kJ

En voksen person har brug for ca. 2 FEsv/dag!

Den bedste råvare til pattegrise: somælk!

20 % fedt

20 % protein

40 % laktose (mælkesukker)

~ 100 % fordøjeligt

Vægten forøges 7 gange på 4 uger!

...hvad så med mælkepulver?

Fravænningsblanding (6 – 9 kg)

Næringsstoffer

Minimum 115 FEsv/hkg

Standard fordøjeligt
råprotein 120-140 g/FEsv

Råvarer

40-50 % hvede
20-30 % byg

2-8 % sojaskrå
2,5-7 % sojaproteinkoncentrat

0-5 % kartoffelproteinkoncentrat
0-5 % fiskemel*
5-10 % mælkepulver

3-5 % fedt/olie

* Fiskemel kan delvis erstattes med sojaproteinkoncentrat og kartoffelproteinkoncentrat

Smågriseblanding 9 – 15 kg

Næringsstoffer

Minimum 111 FEsv/hkg

Standard fordøjeligt
råprotein 130-145 g/FEsv

Råvarer

30-50 % hvede
15-35 % byg

12-16 % sojaskrå
2-8 % sojaproteinkoncentrat

0-2 % fiskemel*
0-3 % kartoffelproteinkoncentrat

2-4 % fedt/olie

* Fiskemel kan være erstattet
af sojaproteinkoncentrater

Smågriseblanding 15 – 30 kg

Næringsstoffer

108-110 FEsv/hkg

Standard fordøjeligt
råprotein 145-150 g/FEsv

Råvarer

40-50 % hvede
20-30 % byg

18-25 % sojaskrå
0-3 % sojaproteinkoncentrat

0-2 % fiskemel
0-3 % kartoffelproteinkoncentrat

1,5-4 % fedt/olie

Fasefodring på en ny måde?

Gruppe	Uge 1	Uge 2	Uge 3	Uge 4	Uge 5-8
1. Kontrol	Blanding X		Blanding Y		Blanding Z
2. Fire faser	Blanding W	Blanding WY	Blanding Y		Blanding Z
3. To faser, "Billig" blanding	Blanding Y				Blanding Z
4. To faser, "Dyr" blanding	Blanding X				Blanding Z
5. To faser, glidende skifte	Blanding X		Glidende skifte fra X til Z		Blanding Z

SEGES-forsøg, 2022 (Meddelelse 1266)

Slagtegrise 30 – 115 kg

Næringsstoffer

103-106 FEsv/hkg

Standard fordøjeligt
råprotein minimum 120
g/FEsv

Råvarer

25-40 % hvede
25-40 % byg
0-40 % rug

8-19 % sojaskrå
0-10 % raps og solsikke

0-1 % fedt/olie

Råvarer egnet til slagtegrisefoder

Råvarer/vægt	30-55 kg	55-105 kg
Byg	+++	+++
Hvede	+++	++
Rug/tritcale	++	+++
Havre	++	+++
Sojaskrå toasted	+++	+++
Rapsprodukter	+	+++
Solsikkeskrå	++	+++
Fedt	+++	+

Hvad er en god drægtighedsblanding?

Næringsstoffer

98-102 FEso/hkg

Standard fordøjeligt
råprotein 85-100 g/FEso

Råvarer

60-80 % byg
Maks. 10 % havre
Mindre byg, hvis der anvendes
havre

5-10 % raps og solsikke

0,5 % fedt/olie

Eventuelt fibre fra grøntpiller/
solsikkeskrå/roepiller

Anbefalinger til diegivningsblandinger

Næringsstoffer

105-110 FEso/hkg

Standard fordøjeligt
råprotein min. 118 g/FEso

Råvarer

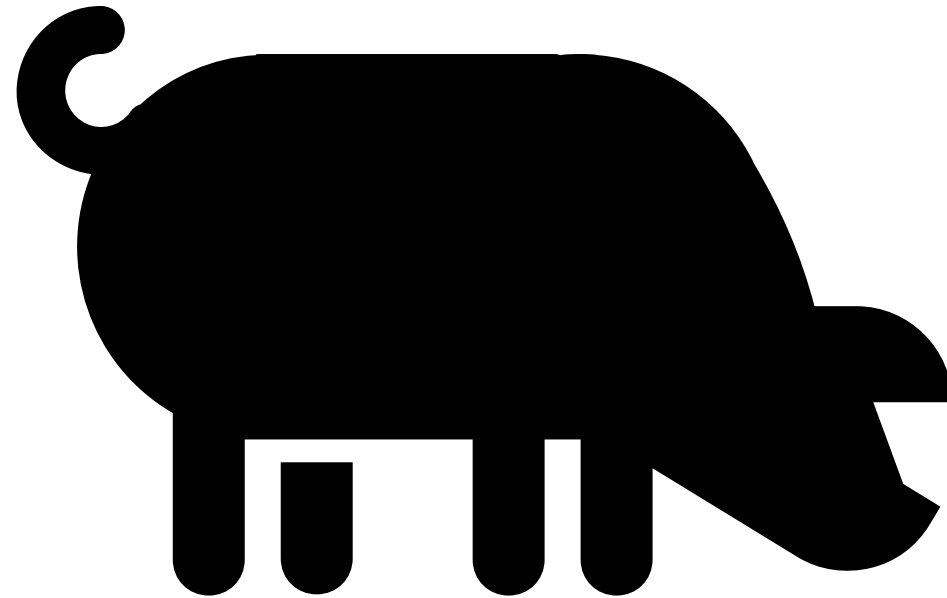
30-45 % byg
Maks. 10 % havre

0-5 % raps og solsikke

1,5-2,5 % fedt/olie

Eventuelt 3-5 % fibre fra
grøntpiller/solsikkeskrå/roepiller

Nu videre til øvelse!

Udfordringer i smågriseholdet

Diarré problemer

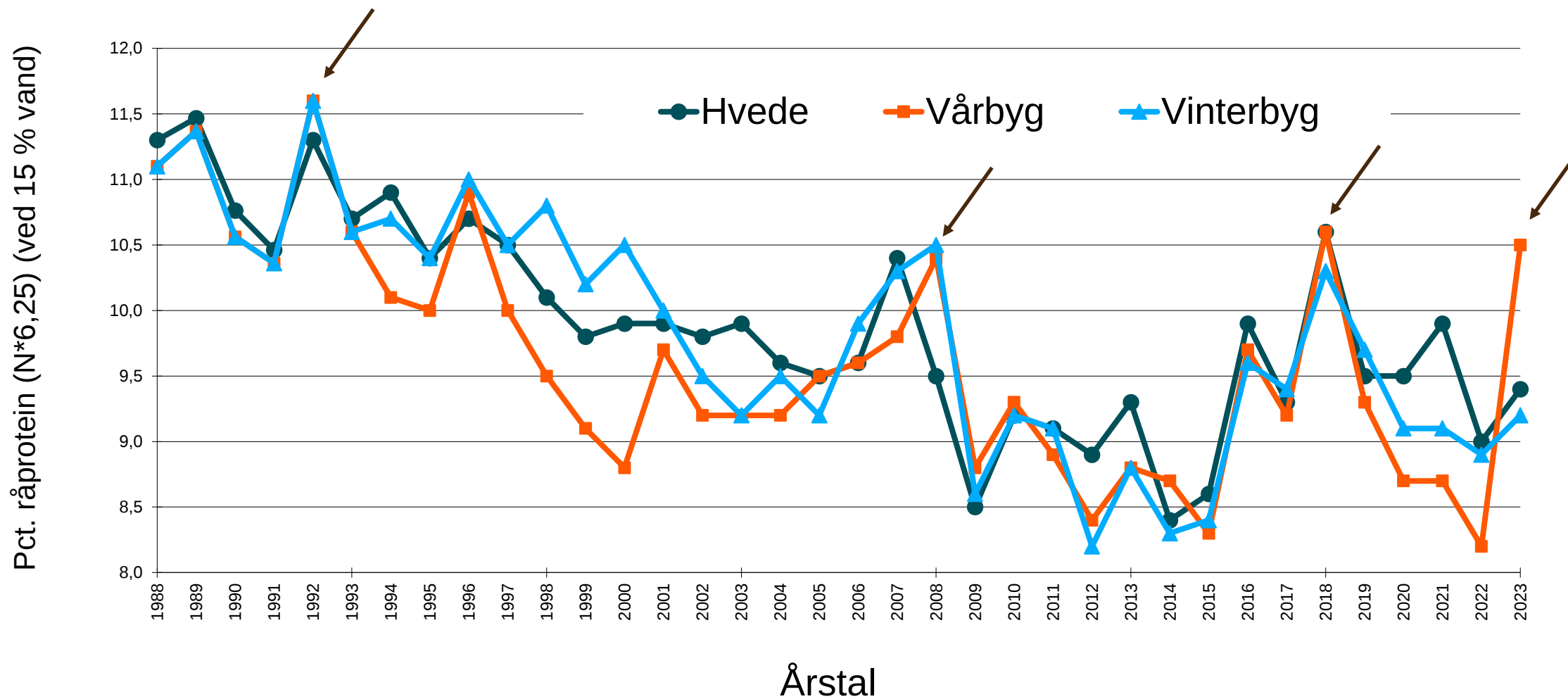
- Proteinniveau?
- Hvilke proteinråvarer?
- Erstat sojaskrå med andre proteinkilder
- Evt. skånenormer
- Tilsæt evt. organisk syre

Manglende tilvækst

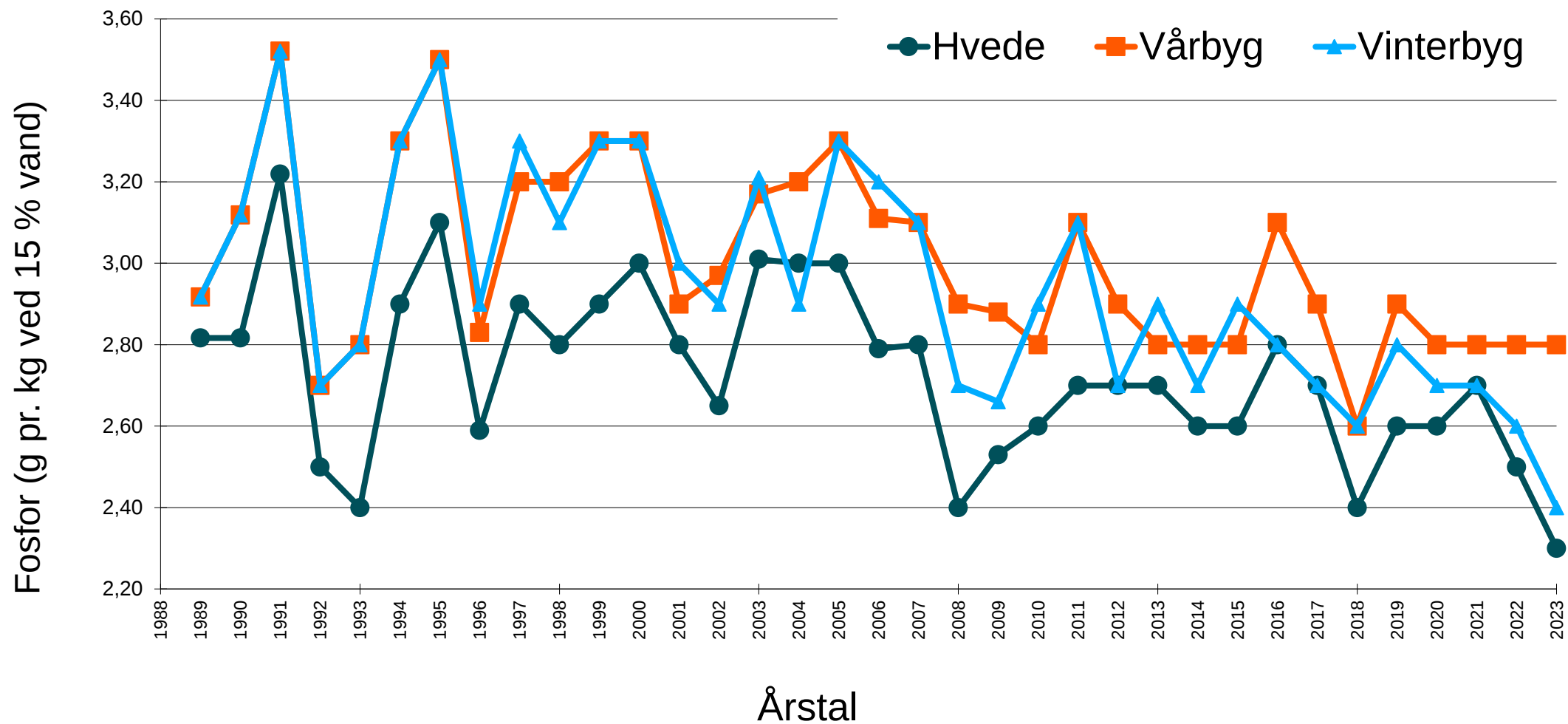
- Korrekt normsæt?
- Aminosyreindhold overholdt?
- For lavt proteinniveau?
- Mangler grisene vand?
- For få ædepladser?
- Æder grisene foderet?
- Ønsket råvaresammensætning?

Hvad betyder vejret for kornets indhold af næringsstoffer?

Indholdet af fosfor i korn

ENORM insektfabrik i Danmark

Fodermidlers påvirkning på blandingers indhold af næringsstoffer

NY

Introduktion

Dette er en opgave som er lavet for at give de studerende mulighed for at repetere fodermidler, analysere blandingers næringsstofindhold samt se nærmere på foders klimabelastning.

Fane1	Mål og introduktion	Målet er at de studerende opnår viden om, og øvelse i at vurdere de enkelte fodermidler , samt vurdere hvilken betydning fodermidlerne har på næringsstofindhold i blandinger til grise.
		Målet er også at de studerende får kendskab til klimafoderdatabasen (KFDB) , og via dette værktøj, opnår øvelse i at sammensætte blandinger
Fane 2	Ranger Fodermidler	Er en genopfriskning af diverse fodermidlers indhold af næringsstoffer. Målet er at genopfriske viden om hvilke fodermidler der bidrager med hvad, og hvilkefodermidler der der kan kategoriseres som hhv. protein, energi og struktur
Fane 3	Ranger blandinger_sæt kryds	Her er sammensat fire blandinger med fodermidler som er tilgængelige på klimafoderdatabasen. Sammensætningerne er lavet så de fremstår med store forskelle og uden hensyn til om normerne opfyldes Målet er se hvordan valg af fodermidler, påvirker indholdet af næringsstoffer i en blanding. Derfor er der <u>ikke taget udgangspunkt i en speciel dyregruppe</u> . F.eks. Kunne man overveje værdien af fiskemel hvis det var til en 80 kgs gris.. I Fane 3 er det udelukkende målet at de studerende diskuterer og analyserer og derpå giver deres bedste bud ved at sætte X som svar på mest og mindst.
Fane 4	blandinger_ benyt klimafoderdatabasen	De fire blandinger fra Fane 3 går igen her. Nu skal du vha. klimafoderdatabasen prøve at lave blandingerne og indtaste resultaterne i tabellen. Dermed får du også løsningen :-) I Fane 4 er det altså præcise tal du får ved at aflæse fra Klimafoderdatabasen. Notat 2401 er en introduktion til KFDB.
Fane 5	Klimabelastning	I fane 5 er det de samme blandinger som i fane 3 og 4. Nu er målet blot at opnå øvelse i at vurdere hvilken betydning de valgte fodermidler får på blandingens klimabelastning (CO2 ekv bidrag)

Når krydser sættes, blandinger laves og indtastes, er det vigtigt at få en snak om **hvorfor!!** Dvs. hvorfor har blanding 1 et højere indhold af XX end blanding 2, osv..

Klimafoderdatabasen (KFDB)		https://www.klimafoderdatabase.dk/
Notat 2401	Introduktion til databasen (KFDB)	https://www.landbrugsinfo.dk/public/8/7/4/foder_fodring_klimafoderdatabase
Notat 2213	Klimaaftryk typisk foder	https://www.landbrugsinfo.dk/public/6/4/2/foder_ernaring_klimaaftryk_for_typisk_foder_til_grise

*H*vede; *B*yg; *F*iskemel; *H*estebønner; *S*ojaskrå
*V*eg. fedt, palme; *H*avre; *S*olsikkeskrå, *R*ug

Mål: At genofriske viden om hvilke
fodermidler der bidrager med hvilke
næringsstoffer

<https://www.klimafoderdatabase.dk>

Benyt linket eller giv blot bedste bud

Ranger efter indhold af energi

	FEsv/kg
1	Veg. Olie
2	
3	
4	
5	Sojaskrå
6	
7	
8	
9	
10	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svin

Ranger efter indhold letfordøjelige kulhydrater

	g/kg tørstof
1	Hvede
2	
3	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svin
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	Veg. Olie

Ranger efter indhold af Calcium

	g/kg
1	Fiskemel
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svin
10	Veg. Olie

Ranger efter indhold af Protein

	% råprotein
1	Fiskemel
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svin
10	Veg. Olie

Ranger efter indhold fermenterbare kulhydrater

	g/kg tørstof
1	Sojaskrå
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svin
10	Veg. Olie

nr i databasen	Blanding	1	2	3	4
	Råvare	Andel %			
50300	Byg vinter 2023	35,0	26,5	29,0	31,1
51000	Hvede 2023	40,5	28,0	35,6	34,0
53100	Havre 2023	0,0	22,0	0,0	0,0
52100	Rug 2023	0,0	0,0	16,0	0,0
61200	Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinindho	19,0	19,0	4,0	6,0
62200	Solsikkeskråfoder, afskallet	0,0	0,0	11,0	0,0
83000	Fiskemel	0,0	0,0	0,0	9,0
65200	Hestebønner, høst 2023	0,0	0,0	0,0	15,0
88600	Veg. Olie og fedtstof, Palme	4,0	1,5	1,5	2,0
45500	st mineralsk forbl	1,0	2,6	2,5	2,5
46100	Di Calciumfosfat	0,5	0,4	0,4	0,4
	Total	100	100	100	100
	Hvilken blanding indeholder:	A	B	C	D
	Flest fermenterbare kulhydrater				
	Færrest fermenterbare kulhydrater				
	Flest letfordøjelige kulhydrater				
	Færrest letfordøjelige kulhydrater				
	Flest Fesv/kg				
	Færrest Fesv/kg				
	Mest Lysin (g.f. /Fesv)				
	Mindst Lysin (g.g./Fesv)				
	Mest protein st.f. g./Fesv				
	Mindst protein				
	Mest Calcium g/Fesv				
	Mindst Calcium				

SÆT et kryds ved det du mener er
det rigtige svar

**Øvelsens
blandinger**

nr i databasen	Blanding	A	B	C	D
	Råvare	Andel %			
50300	Byg vinter 2023	35,0	32,0	29,0	29,0
51000	Hvede 2023	40,5	28,5	35,6	35,0
53100	Havre 2023	0,0	15,0	0,0	0,0
52100	Rug 2023	0,0	0,0	12,0	0,0
61200	Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinin	19,0	21,0	4,0	4,0
62200	Solsikkeskråfoder, afskallet	0,0	0,0	5,0	0,0
83000	Fiskemel	0,0	0,0	0,0	11,0
65200	Hestebønner, høst 2023	0,0	0,0	10,0	16,0
88600	Veg. Olie og fedtstof, Palme	4,0	2,0	2,0	2,0
44502	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svi	1,0	1,0	2,0	2,5
46100	Di Calciumfosfat	0,5	0,5	0,4	0,5
	Total	100	100	100	100
	Indhold i blandingerne:	A	B	C	D
	Fermenterbare kulhydrater g/Fesv				
	Letfordøjelige Kulhydrater g/Fesv				
	Fesv/kg				
	Lysin (g.f. /Fesv)				
	Protein st.f. g./Fesv				
	Calcium g/Fesv				

Udfyld kolonner med
dine resultater fra
klimafoderdatabasen

nr i databasen	Blanding	A	B	C	D
	Råvare	Andel %			
50300	Byg vinter 2023	35,0	32,0	29,0	29,0
51000	Hvede 2023	40,5	28,5	35,6	35,0
53100	Havre 2023	0,0	15,0	0,0	0,0
52100	Rug 2023	0,0	0,0	12,0	0,0
61200	Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinindhold	19,0	21,0	4,0	4,0
62200	Solsikkeskråfoder, afskallet	0,0	0,0	5,0	0,0
83000	Fiskemel	0,0	0,0	0,0	11,0
65200	Hestebønner, høst 2023	0,0	0,0	10,0	16,0
88600	Veg. Olie og fedtstof, Palme	4,0	2,0	2,0	2,0
44502	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svin	1,0	1,0	2,0	2,5
46100	Di Calciumfosfat	0,5	0,5	0,4	0,5
	Total	100	100	100	100
	Indhold i blandingerne:	1	2	3	4
Inkl. Luc	Klimaaftryk; kg CO2 ekv./Fesv				
Ekskl. LUC	Klimaaftryk; kg CO2 ekv./Fesv				

Udfyld kolonner med
dine resultater fra
klimafoderdatabasen

nr i databasen	Blanding	A	B	C	D
	Råvare	Andel %			
50300	Byg vinter 2023	35,0	32,0	29,0	29,0
51000	Hvede 2023	40,5	28,5	35,6	35,0
53100	Havre 2023	0,0	15,0	0,0	0,0
52100	Rug 2023	0,0	0,0	12,0	0,0
61200	Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinin	19,0	21,0	4,0	4,0
62200	Solsikkeskråfoder, afskallet	0,0	0,0	5,0	0,0
83000	Fiskemel	0,0	0,0	0,0	11,0
65200	Hestebønner, høst 2023	0,0	0,0	10,0	16,0
88600	Veg. Olie og fedtstof, Palme	4,0	2,0	2,0	2,0
44502	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svi	1,0	1,0	2,0	2,5
46100	Di Calciumfosfat	0,5	0,5	0,4	0,5
	Total	100	100	100	100
	Indhold i blandingerne:	A	B	C	D
	Fermenterbare kulhydrater g/Fesv	70,8	84,6	74,1	64,60
	Letfordøjelige Kulhydrater g/Fesv	392,1	400,7	446,1	386,70
	Fesv/kg	1,15	1,05	1,06	1,07
	Lysin (g.f. /Fesv)	5,7	6,9	4,4	9,40
	Protein st.f. g./Fesv	115,6	134,5	99,6	154,60
	Calcium g/Fesv	1,9	2,3	1,7	4,50

Udfyld kolonner med
dine resultater fra
klimafoderdatabasen

Blandinger, fodermidler og næringsstoffer Opfølgning

2 hf fælles grisedag

27 februar 2024

Introduktion

Dette er en opgave som er lavet for at give de studerende mulighed for at repetere fodermidler, analysere blandingers næringsstofindhold samt se nærmere på foders klimabelastning.

Fane 1	Mål og introduktion	Målet er at de studerende opnår viden om, og øvelse i at vurdere de enkelte fodermidler , samt vurdere hvilken betydning fodermidlerne har på næringsstofindhold i blandinger til grise.
		Målet er også at de studerende får kendskab til klimafoderdatabasen (KFDB) , og via dette værktøj, opnår øvelse i at sammensætte blandinger

Fane 2	Ranger Fodermidler	Er en genopfriskning af diverse fodermidlers indhold af næringsstoffer. Målet er at genopfriske viden om hvilke fodermidler der bidrager med hvad, og hvilke fodermidler der kan kategoriseres som hhv. protein, energi og struktur
--------	--------------------	---

Fane 3	Ranger blandinger_sæt kryds	Her er sammensat fire blandinger med fodermidler som er tilgængelige på klimafoderdatabasen. Sammensætningerne er lavet så de fremstår med store forskelle og uden hensyn til om normerne opfyldes Målet er se hvordan valg af fodermidler, påvirker indholdet af næringsstoffer i en blanding. Derfor er der ikke taget udgangspunkt i en speciel dyregruppe . F.eks. Kunne man overveje værdien af fiskemel hvis det var til en 80 kgs gris.. I Fane 3 er det udelukkende målet at de studerende diskuterer og analyserer og derpå giver deres bedste bud ved at sætte X som svar på mest og mindst.
--------	-----------------------------	---

Når krydser sættes, blandinger laves og indtastes, er det vigtigt at få en snak om **hvorfor!!** Dvs. hvorfor har blanding 1 et højere indhold af XX end blanding 2, osv..

Fane 4	blandinger_benyt klimafoderdatabasen	De fire blandinger fra Fane 3 går igen her. Nu skal du vha. klimafoderdatabasen prøve at lave blandingerne og indtaste resultaterne i tabellen. Dermed får du også løsningen :-) I Fane 4 er det altså præcise tal du får ved at aflæse fra Klimafoderdatabasen. Notat 2401 er en introduktion til KFDB.
--------	--------------------------------------	--

Fane 5	Klimabelastning	I fane 5 er det de samme blandinger som i fane 3 og 4. Nu er målet blot at opnå øvelse i at vurdere hvilken betydning de valgte fodermidler får på blandingsens klimabelastning (CO2 ekv bidrag)
--------	-----------------	---

Klimafoderdatabasen (KFDB)		https://www.klimafoderdatabase.dk/
----------------------------	--	---

Notat 2401	Introduktion til databasen (KFDB)	https://www.landbrugsinfo.dk/public/8/7/4/foder_fodring_klimafoderdatabase
------------	-----------------------------------	---

Notat 2213	Klimaaftryk typisk foder	https://www.landbrugsinfo.dk/public/6/4/2/foder_ernaring_klimaaftryk_for_typisk_foder_til_grise
------------	--------------------------	---

nr i databasen	Blanding	1	2	3	4
	Råvare	Andel %			
50300	Byg vinter 2023	35,0	26,5	29,0	31,1
51000	Hvede 2023	40,5	28,0	35,6	34,0
53100	Havre 2023	0,0	22,0	0,0	0,0
52100	Rug 2023	0,0	0,0	16,0	0,0
61200	Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinindhold	19,0	19,0	4,0	6,0
62200	Solsikkeskråfoder, afskallet	0,0	0,0	11,0	0,0
83000	Fiskemel	0,0	0,0	0,0	9,0
65200	Hestebønner, høst 2023	0,0	0,0	0,0	15,0
88600	Veg. Olie og fedtstof, Palme	4,0	1,5	1,5	2,0
45500	st mineralsk forbl	1,0	2,6	2,5	2,5
46100	Di Calciumfosfat	0,5	0,4	0,4	0,4
	Total	100	100	100	100
	Hvilken blanding indeholder:	A	B	C	D
	Flest fermenterbare kulhydrater				
	Færrest fermenterbare kulhydrater				
	Flest letfordøjelige kulhydrater				
	Færrest letfordøjelige kulhydrater				
	Flest Fesv/kg				
	Færrest Fesv/kg				
	Mest Lysin (g.f. /Fesv)				
	Mindst Lysin (g.g./Fesv)				
	Mest protein st.f. g./Fesv				
	Mindst protein				
	Mest Calcium g/Fesv				
	Mindst Calcium				

SÆT et kryds ved det du mener er det rigtige svar

Fane 3	Ranger blandinger_sæt kryds	Her er sammensat fire blandinger med fodermidler som er tilgængelige på klimafoderdatabasen. Sammensætningerne er lavet så de fremstår med store forskelle og uden hensyn til om normerne opfyldes Målet er se hvordan valg af fodermidler, påvirker indholdet af næringsstoffer i en blanding. Derfor er der ikke taget udgangspunkt i en speciel dyregruppe. F.eks. Kunne man overveje værdien af fiskemel hvis det var til en 80 kgs gris.. I Fane 3 er det udelukkende målet at de studerende diskuterer og analyserer og derpå giver deres bedste bud ved at sætte X som svar på mest og mindst.
---------------	-----------------------------------	--

Protein

Fiskemel bidrager med mere protein end soja.

Solsikkeskrå har 35 % protein Sojaskrå 45,5 % men!! Pr Fesv er der mere protein i solsikke

Let ford. kulhydr

Korn.. (også rug)
Desuden indeholder
Hestebønner mere end
Soja

FEsv

Korn..
Fedt!!!

nr i database n	Blanding	A	B	C	D
	Råvare	Andel %			
50300	Byg vinter 2023	35,0	32,0	29,0	29,0
51000	Hvede 2023	40,5	28,5	35,6	35,0
53100	Havre 2023	0,0	15,0	0,0	0,0
52100	Rug 2023	0,0	0,0	12,0	0,0
61200	Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinind	19,0	21,0	4,0	4,0
62200	Solsikkeskråfoder, afskallet	0,0	0,0	5,0	0,0
83000	Fiskemel	0,0	0,0	0,0	11,0
65200	Hestebønner, høst 2023	0,0	0,0	10,0	16,0
88600	Veg. Olie og fedtstof, Palme	4,0	2,0	2,0	2,0
44502	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svin	1,0	1,0	2,0	2,5
46100	Di Calciumfosfat	0,5	0,5	0,4	0,5
	Total	100	100	100	100
	Indhold i blandingerne:	A	B	C	D
	Fermenterbare kulhydrater g/Fesv	70,8	84,6	74,1	64,60
	Letfordøjelige Kulhydrater g/Fesv	392,1	400,7	446,1	386,70
	Fesv/kg	1,15	1,05	1,06	1,07
	Lysin (g.f. /Fesv)	5,7	6,9	4,4	9,40
	Protein st.f. g./Fesv	115,6	134,5	99,6	154,60
	Calcium g/Fesv	1,9	2,3	1,7	4,50

Fermenterbare kulhydr

Havre og rug indeholder mere end hvede

Calcium

Di Calcium fosfat og derudover har fiskemel meget mere end...
Hestebønner?

Udfyld kolonner med dine resultater fra klimafoderdatabasen

	FESv/kg		
1	Veg. Olie og fedtstof, Palme	Protein %	Protein g/FESv
2	Hvede 2023	1 Fiskemel	Fiskemel
3	Fiskemel	2 Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinindhold	Solsikkeskråfoder, afskallet
4	Rug	3 Solsikkeskråfoder, afskallet	Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinindhold
5	Byg vinter 2023	Hestebønner, høst 2023	Hestebønner, høst 2023
6	Sojaskråfoder, afskallet, middel protein	Havre 2023	Havre 2023
7	Hestebønner, høst 2023	Hvede 2023	Byg vinter 2023
8	Havre 2023	Byg vinter 2023	Hvede 2023
9	Solsikkeskråfoder, afskallet	Rug 2023	Rug 2023
	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL.	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL.	Veg. Olie og fedtstof, Palme
10	Svin	Svin	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl.
		Veg. Olie og fedtstof, Palme	

Fane 2	Ranger Fodermidler	Er en genopfrisksning af diverse fodermidlers indhold af næringsstoffer. Målet er at genopfriske viden om hvilke fodermidler der bidrager med hvad, og hvilke fodermidler der kan kategoriseres som hhv. protein, energi og struktur
---------------	---------------------------	--

nr i database	Blanding	A	B	C	D
n	Råvare	Andel %			
50300	Byg vinter 2023	35,0	32,0	29,0	29,0
51000	Hvede 2023	40,5	28,5	35,6	35,0
53100	Havre 2023	0,0	15,0	0,0	0,0
52100	Rug 2023	0,0	0,0	12,0	0,0
61200	Sojaskråfoder, afskallet, middel proteinindhold	19,0	21,0	4,0	4,0
62200	Solsikkeskråfoder, afskallet	0,0	0,0	5,0	0,0
83000	Fiskemel	0,0	0,0	0,0	11,0
65200	Hestebønner, høst 2023	0,0	0,0	10,0	16,0
88600	Veg. Olie og fedtstof, Palme	4,0	2,0	2,0	2,0
44502	Stf. 0,2 % Vitamin og mineralforbl. SL. Svin	1,0	1,0	2,0	2,5
46100	Di Calciumfosfat	0,5	0,5	0,4	0,5
	Total	100	100	100	100
	Indhold i blandingerne:	1	2	3	4
Inkl. Luc	Klimaafttryk; kg CO2 ekv./Fesv	1,35	1,43	0,72	0,81
Ekskl. LUC	Klimaafttryk; kg CO2 ekv./Fesv	0,59	0,62	0,5	0,58

Fane 5

Klimabelastning

I fane 5 er det de samme blandinger som i fane 3 og 4. Nu er målet blot at opnå øvelse i at vurdere hvilken betydning de valgte fodermidler får på blandingsens **klimabelastning** (CO2 ekv bidrag)

So overlevelse - tal og fakta

DC eller DAKA

Gunner Sørensen, SEGES Innovation

27. februar 2024. Bygholm Landbrugsskole

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Søer skal slagtes og ikke sendes til DAKA

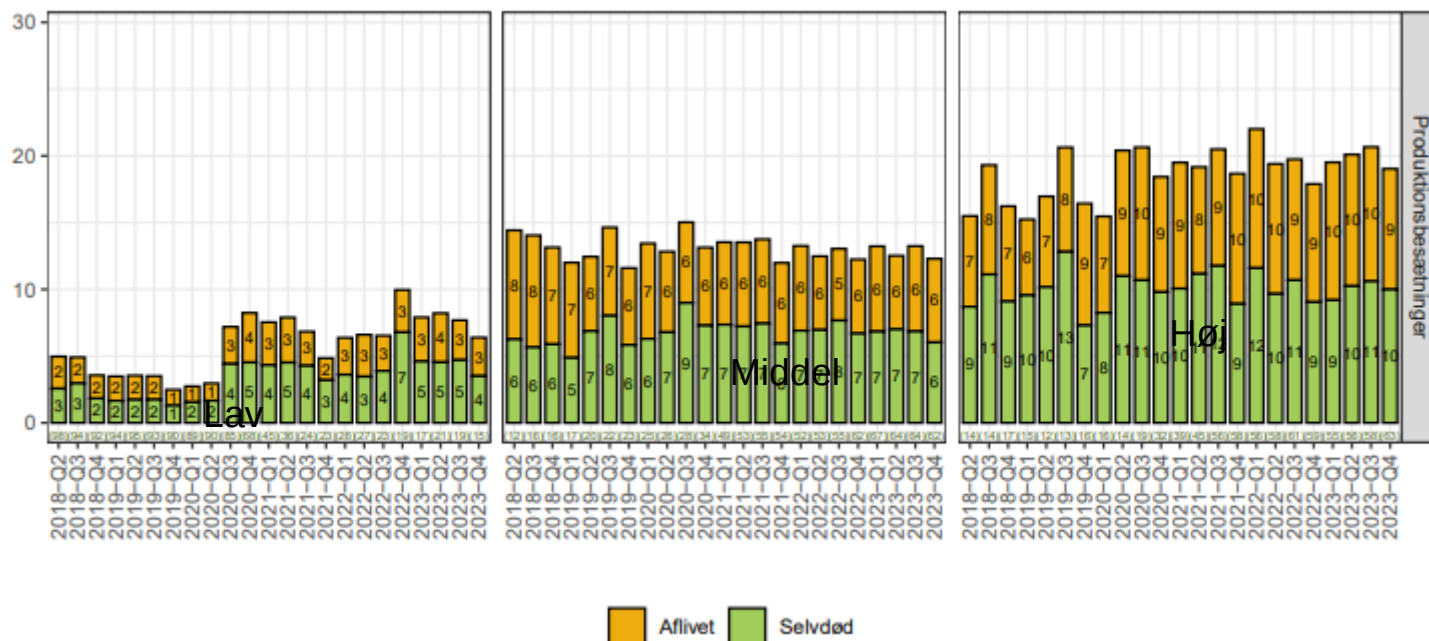
- I dag aflives eller dør 16,5 procent af vores søer – højt tal
- Politikere/myndigheder har fokus – I den nye dyrevelfærdsaftale står der blandt andet:

Uddannelseskrav hos medarbejdere i sobesætninger

Der er stor variation i pattegrise- og sodødeligheden mellem danske besætninger. Øget viden og forståelse for dyrevelfærd kan opnås gennem uddannelse og vurderes bl.a. at kunne bidrage til at nedbringe pattegrise- og sodødeligheden. Aftalepartierne er enige om at indføre et krav om uddannelse af alle medarbejdere i sobesætninger med mere end 10 søer som supplement til det eksisterende uddannelseskrav for besætningsejere. Uddannelseskravet gennemføres i forbindelse med en ændring af dyrevelfærdsloven.

Søer skal slagtes og ikke sendes til DAKA

- Skrappe regler for transport og slagtning i Danmark – tør ikke tage chancer
- Branchen understøtter griseproducenterne med at holde fokus på området – Kampagner, DAKA breve mv.
- Vi er alle bedst tjent med at antallet kommer ned

Overlevelse af søer er en fælles udfordring

- Det er træls at slæbe døde søer ud – specielt fra farestier
- Det er træls at aflive søer
- Sjovt at passe raske dyr
- Døde søer koster penge – Slagtesøer giver kr. 9.40 pr. kg

Store gevinster ved at holde soen i produktion til mindst 4. læg

Ved at reducere sodødeligheden fra 16 procent til 9 procent kan der opnås en gevinst på ca. 560.000 kr. om året for en besætning med 1.000 årssøer.

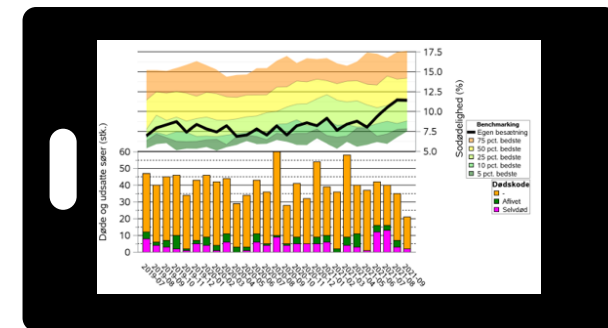
Landbrugsavisen 7. februar Emma Hansen VKST

- Godt beslutningsgrundlag er vigtigt

SEGES *InSight*

Beslutninger kræver indsigt for at sætte ind
det rette sted med størst effekt

- Gode daglige registreringer bruges til viden på staldgangen
- Rapporterne giver overblik
- Måltrettede rapporter ligger klar hver måned ved dyrlægebesøg – så kan vi følge op!

SEGES *InSight* - registreringer

- Det bedste overblik fås med præcise registreringer – dato og årsag
- Vi bruger dine registreringer direkte fra managementsoftwaren
 - Ingen besværlige/mærkelige ekstra registreringer
- Virker uanset din grad af detaljering
 - Du bestemmer graden af detaljering og se resultatet i rapporterne
 - SEGES *InSight* har anbefalinger for diagnoser

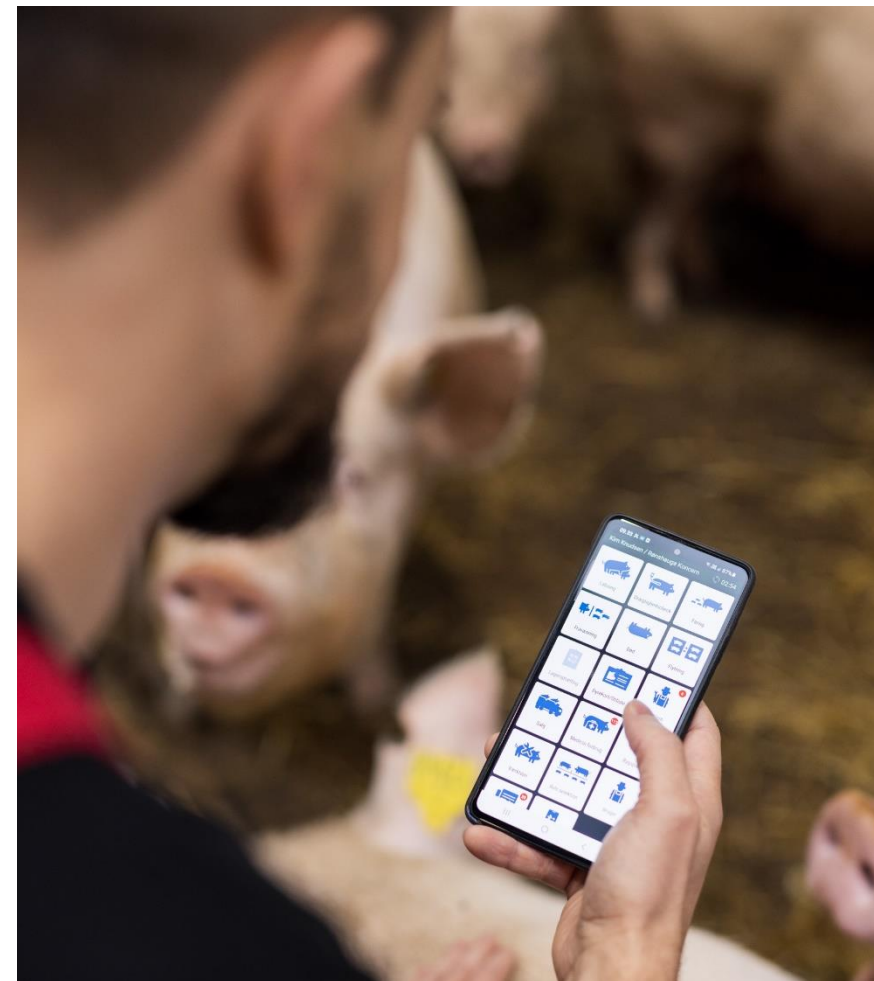

Foto: Cloudfarms

Kom godt i gang med få og sikre registreringer

Skriv til os, hvis du har brug
for en engelsk version
(afmj@seges.dk)

Slagt	Selvdød	Afliv	Sygdomskode / årsag	Bemærkning / beskrivelse
			Foder og fodring	Skuldersår, Mager, Udsudt endetarm mv.
			Akut dødsfald	Pludselig/uventet for en velfungerende so
			Ben	Sår/byld på kode/klove og skader på led, ben og klove
			Farestald	Malker dårligt, faringsproblemer, tilbageholdte fostre mv.

Nok for langt de fleste

– både for slagtesøer og selvdøde/aflivede

Skriv til os, hvis du har brug
for en engelsk version
(afmj@seges.dk)

Slagt	Selvdød	Afliv	Sygdomskode / årsag	Bemærkning / beskrivelse
			Yverproblemer	Yversvamp, blinde patter, maler dårligt
			Mager /utrivelig	Trives ikke i flokken, kuget, æder ikke, overfaldet
			Skuldersår	
			Reproduktion	Brunstmangel, ikke drægtig, lav kuldstørrelse
			Akut dødsfald	Pludselig/uventet for en velfungerende so
			Faringsproblemer	Skader fra faring, tilbageholdte fostre, mv.
			Udskudt liv / endetarm	
			Kodesår / klovbylder	Sår/byld på kode/klov, afreven klov/biklov
			Benproblemer	Ben generelt herunder ledskeer, ledbetændelse, sportsskeer mv
			Tilpasning af holdstørrelse	Bevidste slagtninger pga. tilpasning af holdstørrelse
			Alder	
			Andet	

Gode diagnoser forbedrer fokus på sooverlevelse

1. Staldpersonale

- Det er dem, der er på staldgangen og skal kunne genkende diagnoserne i dagligdagen

2. Skab overblik

- Diagnoser skal være ensartede uden overlap til andre diagnoser, så **Snak med din dyrlæge om valg af diagnoser**

3. Opsæt dit management system korrekt

- Tilret systemerne så kun so-diagnoser kan vælges til søer samt korrekte døds-koder til korrekte sygdomskoder

Kontakt evt. din management udbyder ang. opsætning af diagnoser:

- Cloudfarms: support@cloudfarms.com
- AgroVision: support-dk@agrovision.com

Sooverlevelse

- Udkommer 1 gang om måneden
- Indeholder;
 - Besætningsoverblik
 - Benchmark – selvdøde og aflivede
 - Overblik over fordelingen af afgangskoder for alle søer
 - Overblik over fordelingen af aflivet og selvdøde
 - Overblik over fordelingen af årsager

SEGES InSight

Overblik

Kort overblik

Vi har registreret at seneste opdatering af data er sket den 31/01-2024 samt at den seneste registrerede døde so er den 23/01-2024. Rapporten er dermed genereret på baggrund af dette data.

Antal gylte og søer i besætning:

- Aktuelt:	1088 stk.
- Gennemsnit i de sidste 12 måneder:	1068 stk.

Sodødelighed i de sidste 12 måneder: 8,3 %

Hyppigste dødsårsager de sidste 12 måneder:

- Infektion	51,7 %
- Ledbetændelse/Drilgt ben	29,2 %
- Forben/Skulder	6,7 %

Produktionsøkonomi

Øget indtjening pr. år ved at forbedre SO-OVERLEVELSEN med 2 pct. point, er mindst; **kr. 82.000**

Datakvalitet: Din besætning har mulighed for at være i en af følgende 3 kategorier: Grøn - kvaliteten af data er god, Gul - kvaliteten af data kan forbedres, Rød - kvaliteten af data bør forbedres. Besætningen har fået farven **GRØN** og her anbefales det, at:

GRØN

- Fortsætte med at holde fokus på de gode ensartede registreringer
- Målrette registreringerne, så de hyppigste afgangsårsager bliver beskrevet endnu mere præcist

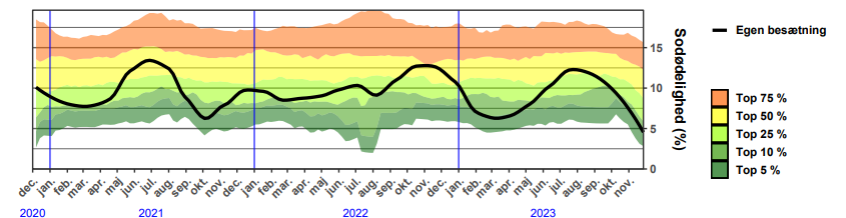
Besætningsoverblik

- Benchmark med lignede besætninger
- Overblik over døde og udsatte søer
- Aktuell fordeling af søernes alder

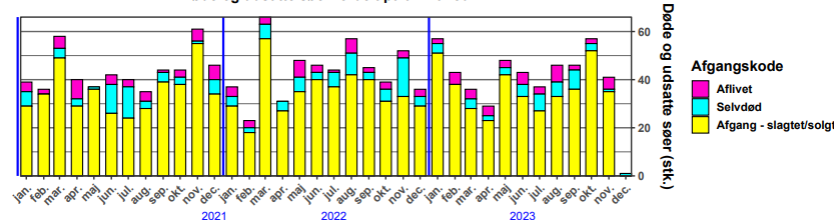
SEGES InSight

Besætningsoverblik

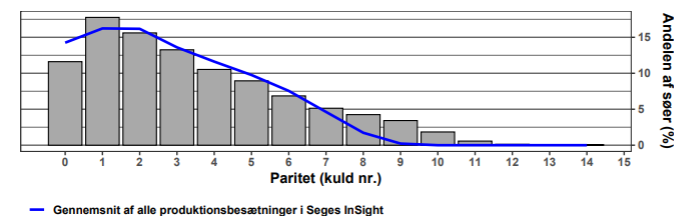
Benchmark på sødødelighed er baseret på ca. 163.000 årssøer af racen blanding

Døde og udsatte søer fordelt på år-måned

Aktuel fordeling af alder for søer

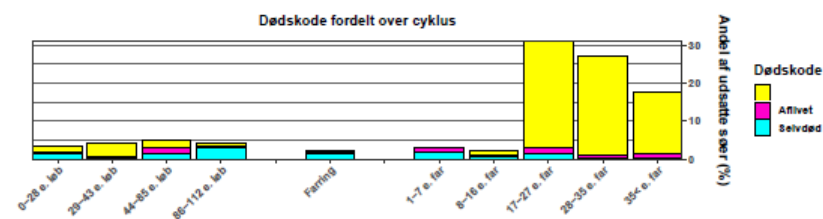
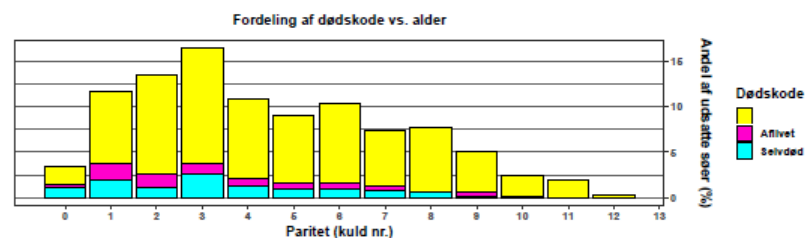
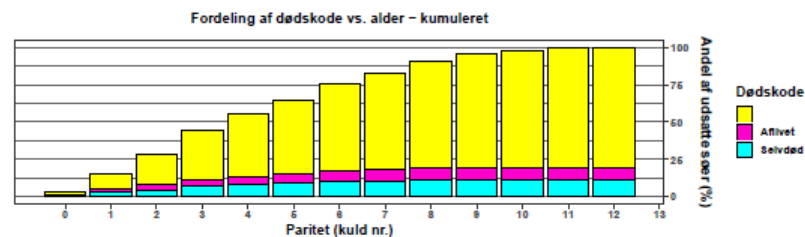
STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

Fordeling af afgangskoder for alle søer

- Bidraget til sodødelighed for alle døde og udsatte søer
- Data kigger 1 år bagud

SEGES InSight

Døds-koder for alle søer

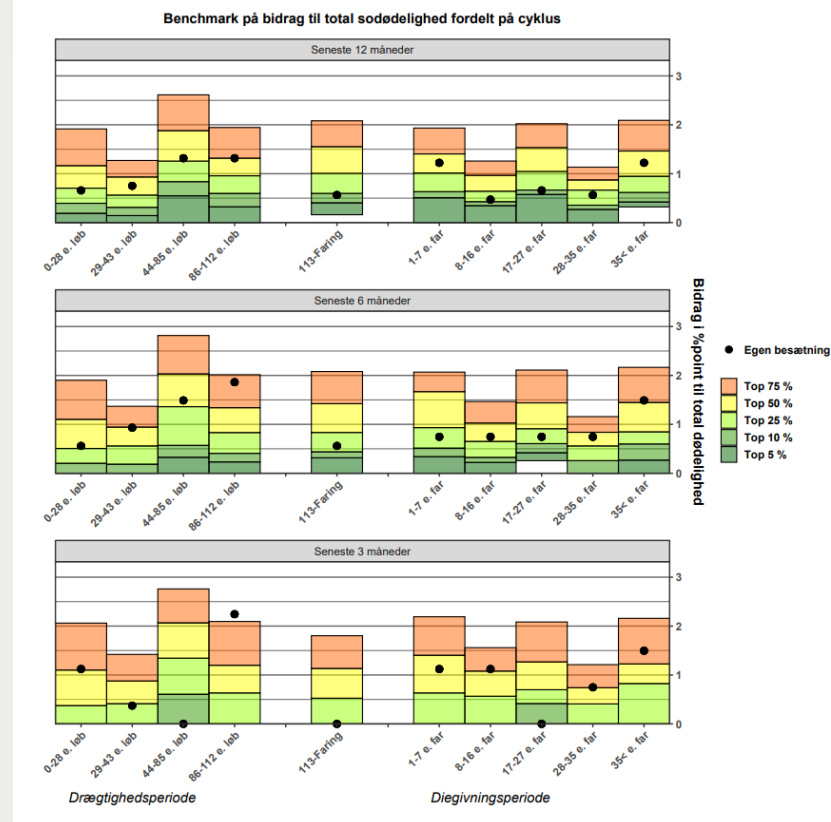
STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Benchmark fordelt på cyklus

SEGES InSight

Benchmarking - Total sodødelighed

- Fordelt i intervaller af 3, 6 og 12 måneder

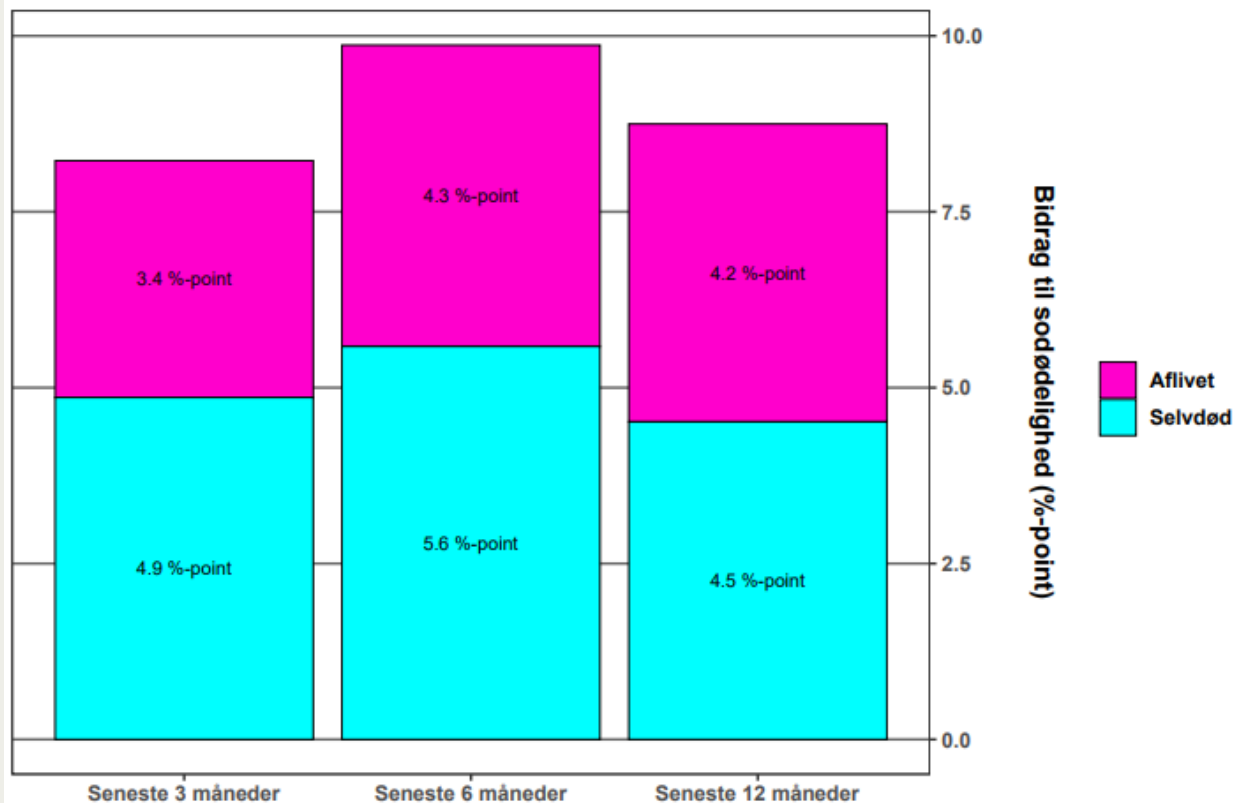
STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

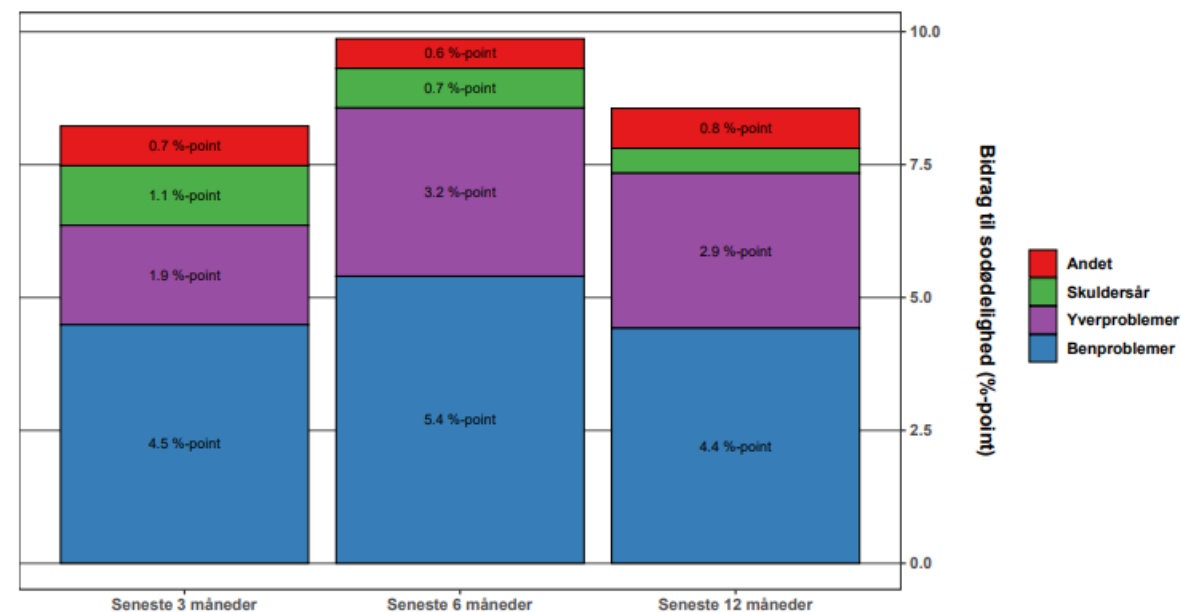
Fordelingen af aflivet og selvdøde

SEGES InSight

Samlet bidrag til sodødelighed fordelt på selvdød/aflivet

Samlet bidrag til sodødelighed fordelt på afgangssårsager

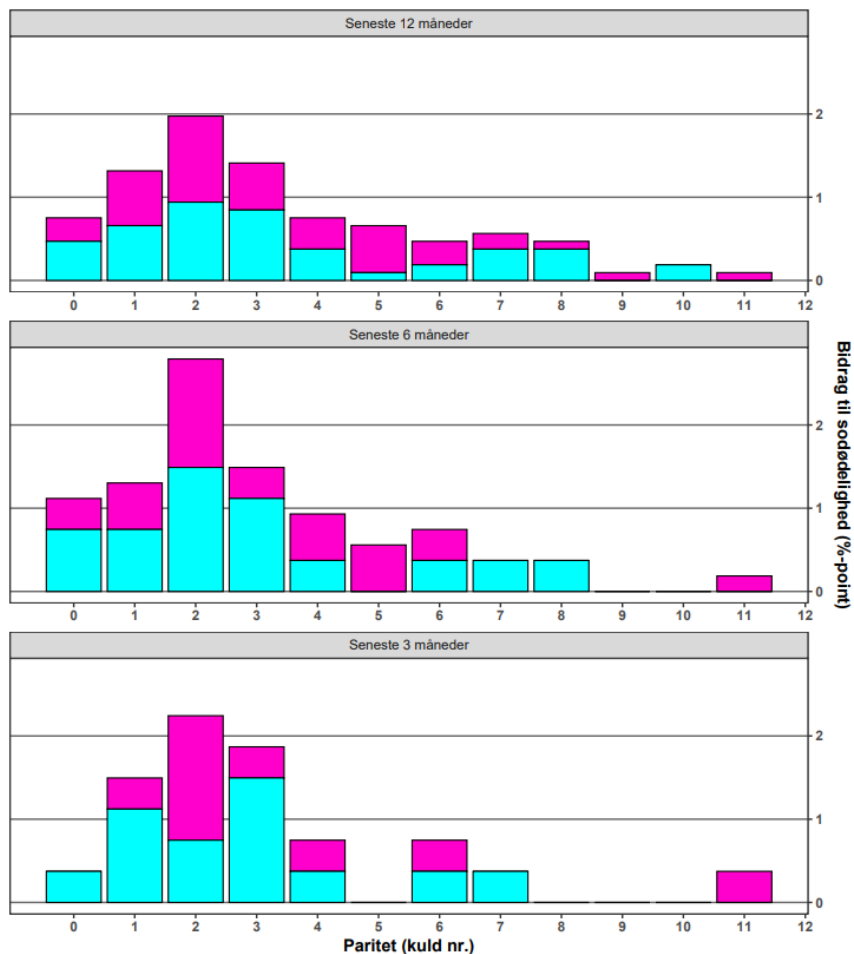

Svineavgiftsfonden

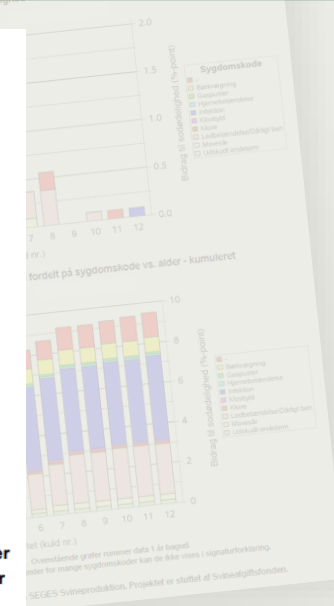
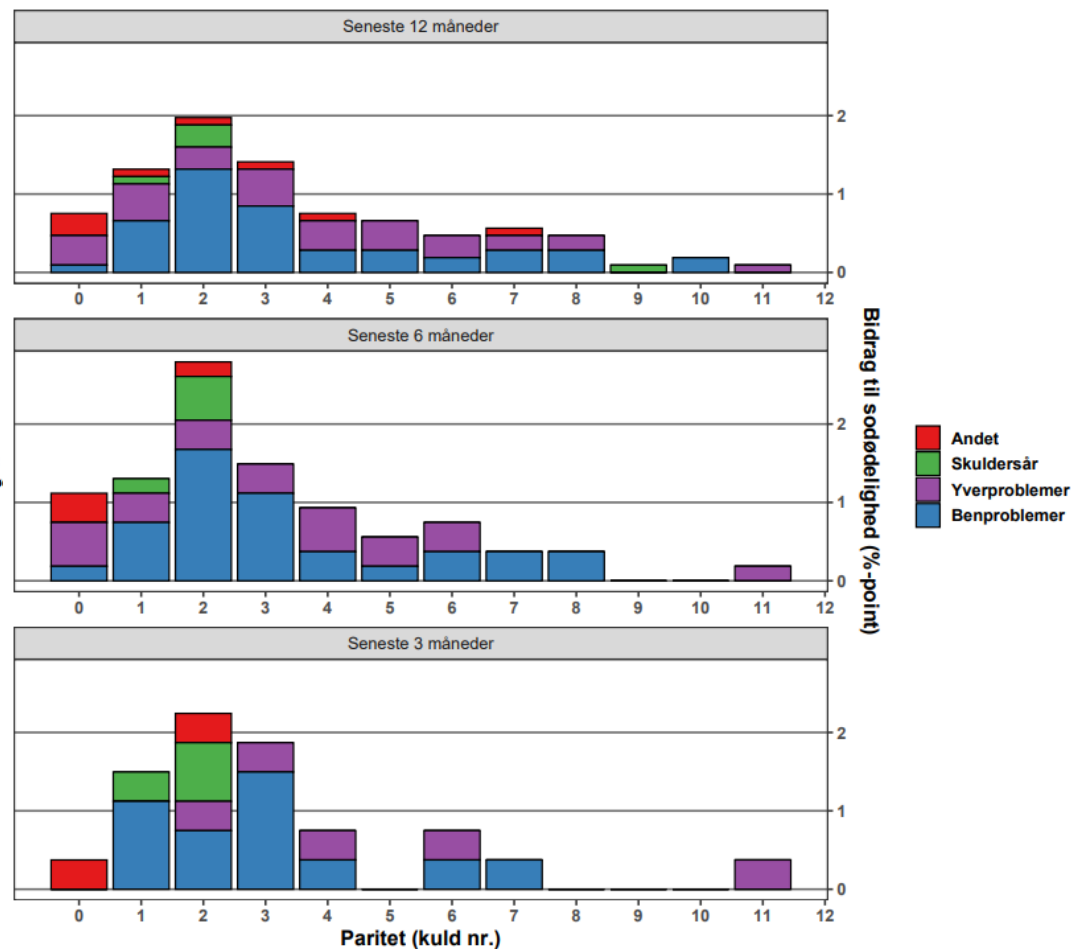
Fordelingen af aflivet og selvdøde

SEGES InSight

Bidrag til sodødelighed fordelt på selvdød/aflivet vs. alder

Bidrag til sodødelighed fordelt på afgangsårsager vs. alder

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

AgroVision
AGRICULTURAL SOFTWARE

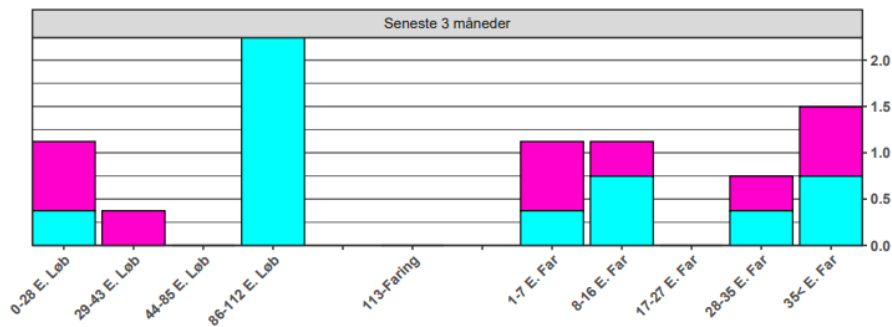
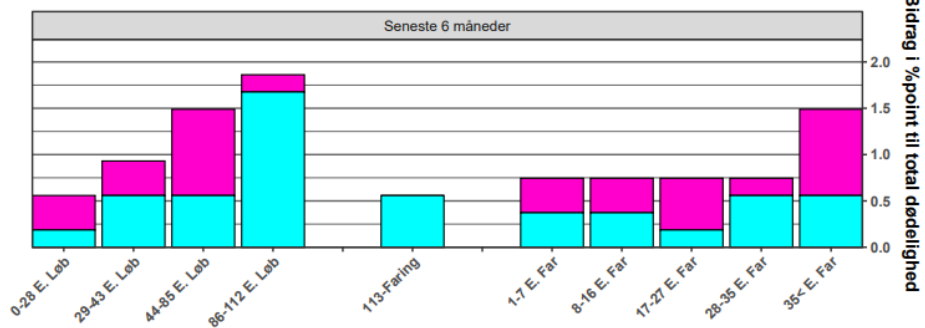
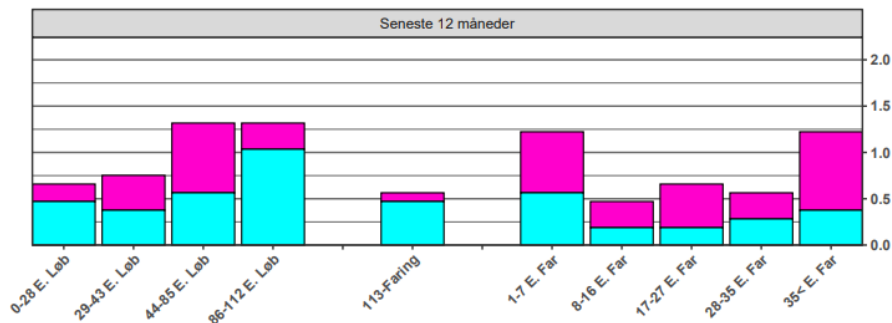
cf cloudfarms
a brand of BASF

SEGES
INNOVATION

Fordelingen af aflivet og selvdøde

SEGES InSight

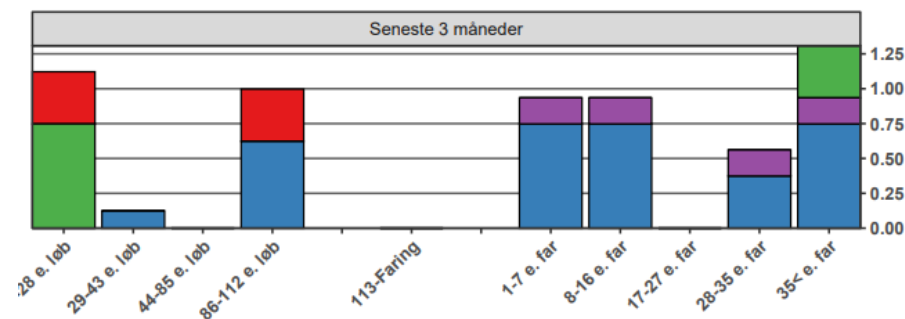
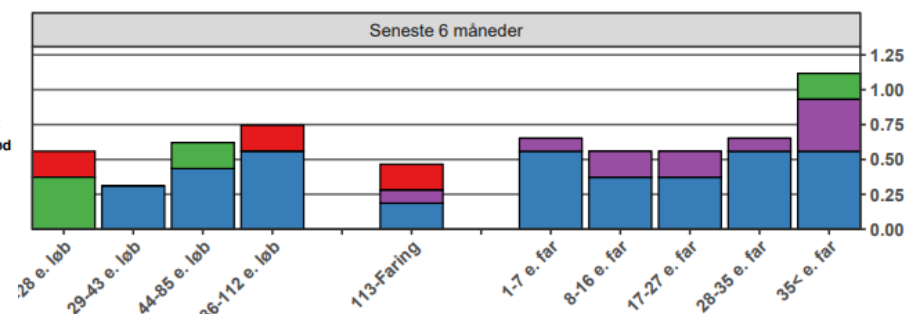
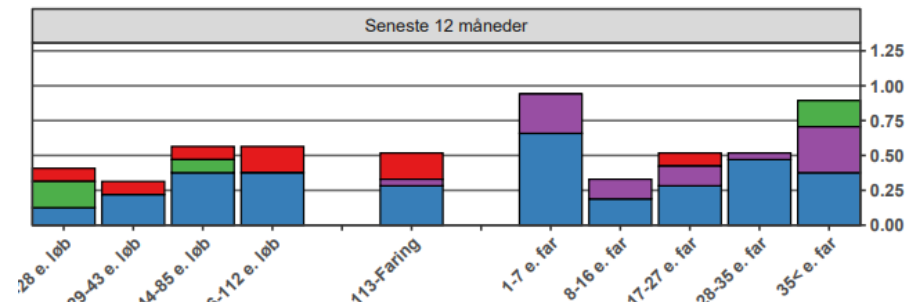
Bidrag til sodødelighed fordelt på cyklus

Bidrag i %point til total dødelighed

Aflivet
Selvdøde

Bidrag til sodødelighed fordelt på afgangårsager i cyklus

Bidrag i %point til total dødelighed

Andet
Skuldersår
Yverproblemer
Benproblemer

AgroVision
AGRICULTURAL SOFTWARE

cloudfarms
a brand of BASF

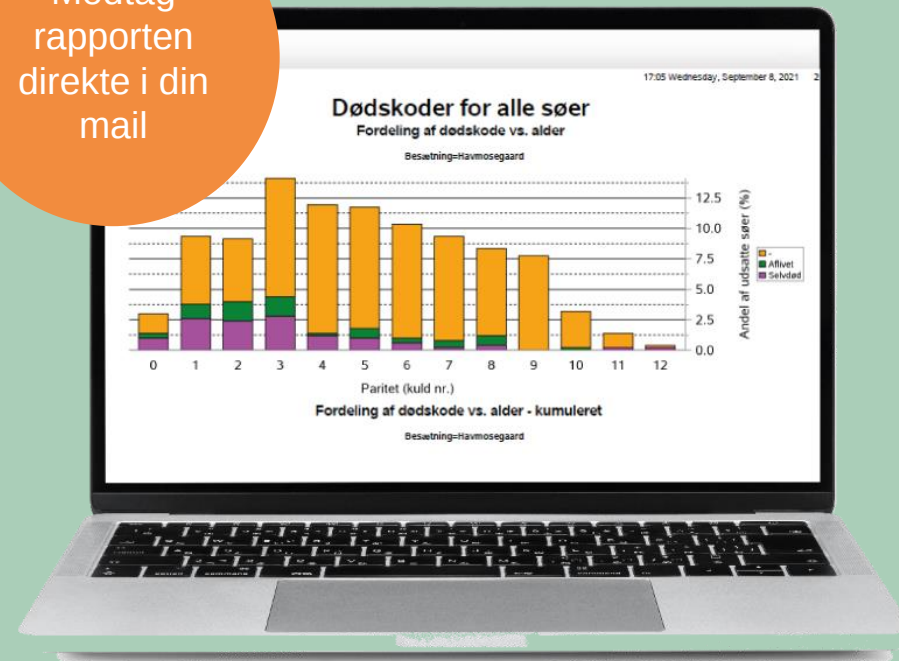
STØTTET AF
afgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Hvad kræver det af besætningen?

- Brug af Cloudfarms eller AgroVision
- Tilmelding på www.segesinsight.dk
 - Følg link og udfyld spørgeskema
 - Godkend samtykke på landmand.dk
- Registreringer
 - Gode og præcise registreringer
 - Gode og brugbare rapporter
 - So overlevelse
 - Pattegrise overlevelse – to niveauer
 - Reproduktion - kommer
- Flere informationer kan findes på www.segesinsight.dk

Modtag
rapporten
direkte i din
mail

STØTTET AF

Svineavgiftsfonden

Kontakt

SEGES *InSight*

Har du spørgsmål?

Angående tilmelding

SEGES Innovation kundecenter

Mail: kundecenter@seges.dk

Telefon: 70 15 55 15

Angående projektet

Gunner Sørensen

Mail: gs@seges.dk

Telefon: 22 43 31 56

Angående rapporter

Ann Freja Mørch Jensen

Mail: afmj@seges.dk

Telefon: 24 47 35 87

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Økonomisk betydning af dyrene kommer til slag fremfor til DAKA – oplæg til gruppearbejde

Følgende faktorer spiller ind:

- Tidspunkt i cyklus – drægtig eller diegivende
- Alder på dyret – ung (fremtid) eller ældre (nutid)
- Variation i holdstørrelse – drægtighedsstald og farestald
- Tvungne udskiftninger – frivillige udskiftninger

Udskiftningsstrategi – to niveauer

Første niveau handler om:

- At reducere antallet af tvungne udskiftninger af søerne mest muligt. Dette opnås ofte ved at have fokus på en lav sodødelighed
- At have en poltestrategi, så der er et kendt antal løbeklare polte til hvert hold søer

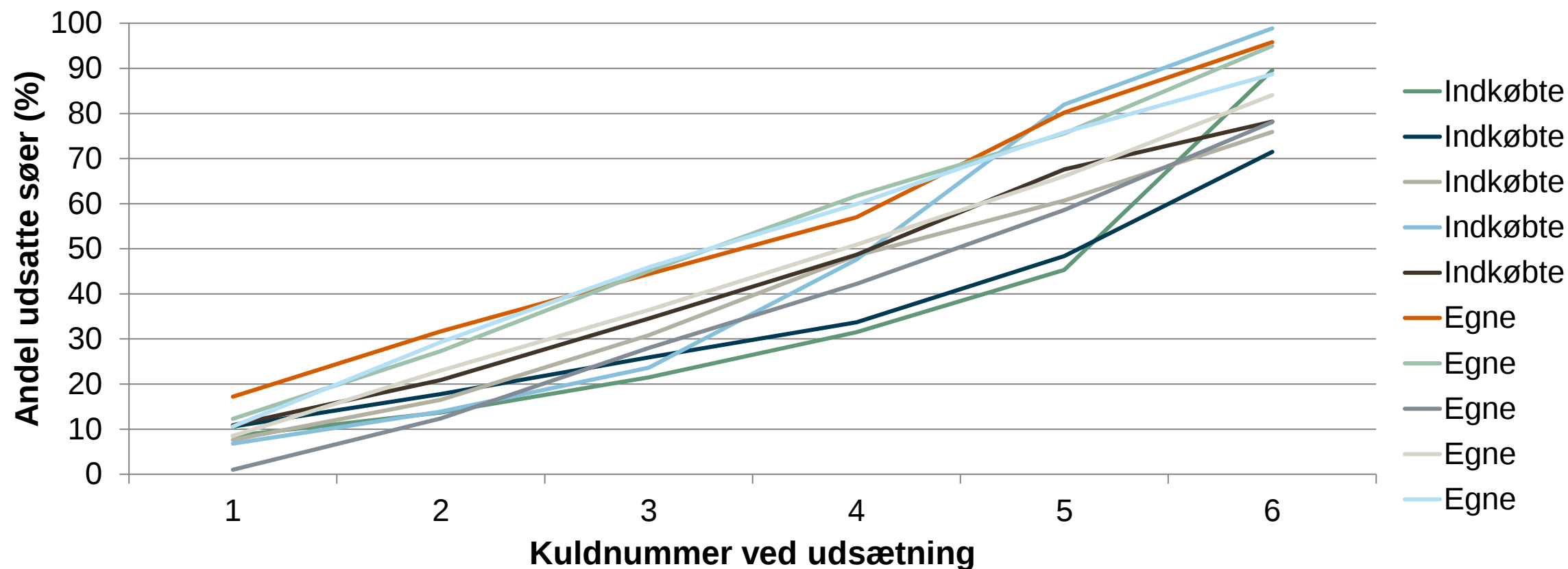
Andet niveau handler om:

- At udsætte de søer, som forventes at producere dårligst i det efterfølgende kuld og her skal tages hensyn til følgende:
 - Den maksimale kuldstørrelse opnås typisk på 3. eller 4. kuld.
 - Ældre søer har ofte vanskeligt ved at passe mange pattegrise, og derfor resulterer det i højere pattegrisedødelighed og flere uens grise i kullet.

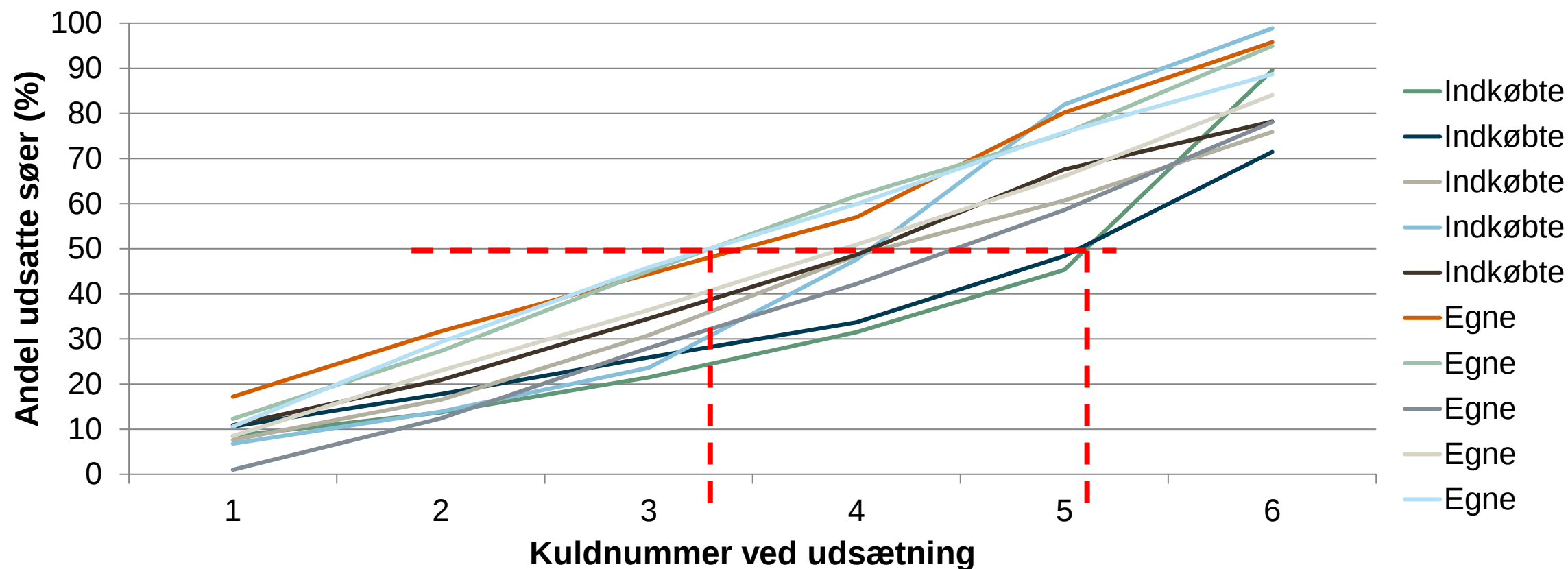
Poltestrategi – er den god nok

- Udsætterprofilen er for sjældent i fokus
 - Holder poltene godt nok?
 - Holder gamle (store polte) for dårligt?
- Fodernormer til polte giver mulighed for at påvirke vægt og rygspæk ved samme alder
 - Kan I håndtere dette?
- Hele polterekrutteringen skal i spil
 - Indkøb versus egenproduktion

Udsætterprofil varierer mellem besætninger

Udsætterprofil varierer mellem besætninger

Besætningsanalysen kan tage højde for poltealder ved løbning

11. marts 2024 25

Analyser Begrænsninger		
Poltealder	200	224

010412 - 300814

Kuld nr.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Total
Antal løbninger	440	344	343	315	225	164	122	56	16	3	2028
Omløbninger %	7,7	11,3	7,6	5,1	3,1	1,8	3,3	1,8			6,4
Drægtigheds %	87,3	86,6	91,0	91,4	92,0	92,1	91,0	91,1	100,0	100,0	89,8
Udsatte dyr	46	17	24	22	32	135	66	29	9	1	381
Udsatte dyr i %	12,1	4,5	6,3	5,8	8,4	35,4	17,3	7,6	2,4	0,3	5,2

Udsat 1.-3. kuld: 22,9%

Besætningsanalysen kan tage højde for poltealder ved løbning

11. marts 2024 26

Analyser Begrænsninger		
Poltealder	225	250

Kuld nr.												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Total
Antal løbninger	1058	863	634	511	474	377	193	66	22	7	1	4206
Omløbninger %	7,8	8,6	4,4	5,3	5,1	1,9	2,1	1,5				5,9
Drægtigheds %	89,5	88,1	92,7	92,0	90,9	91,5	93,3	93,9	90,9	100,0	100,0	90,6
Udsatte dyr	97	55	43	43	59	181	99	28	10			615
Udsatte dyr i %	15,8	8,9	7,0	7,0	9,6	29,4	16,1	4,6	1,6			4,7

Udsat 1.-3. kuld: 31,7%

Besætningsanalysen kan tage højde for poltealder ved løbning

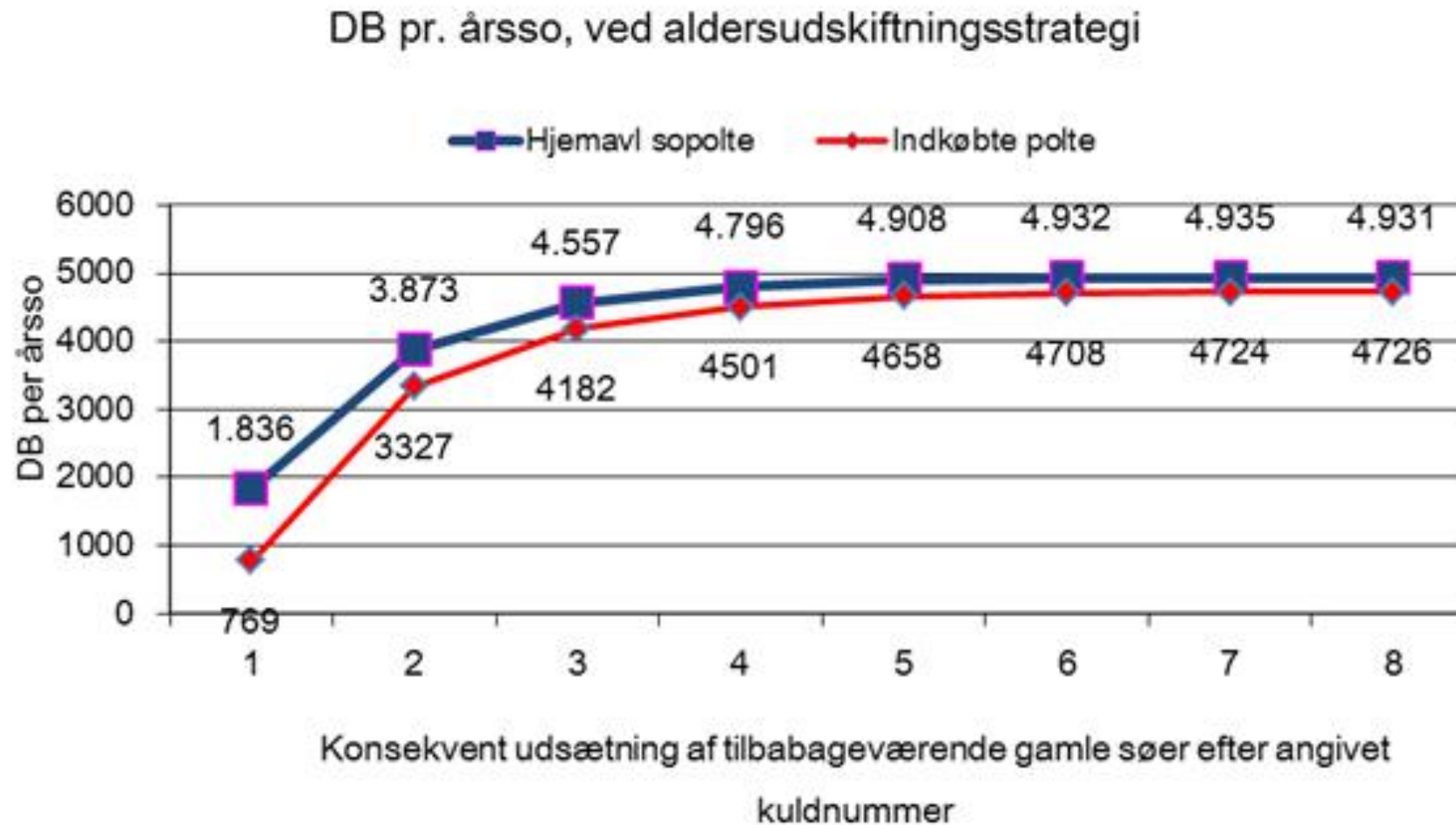
11. marts 2024 27

Analyser Begrænsninger		
Poltealder	251	275

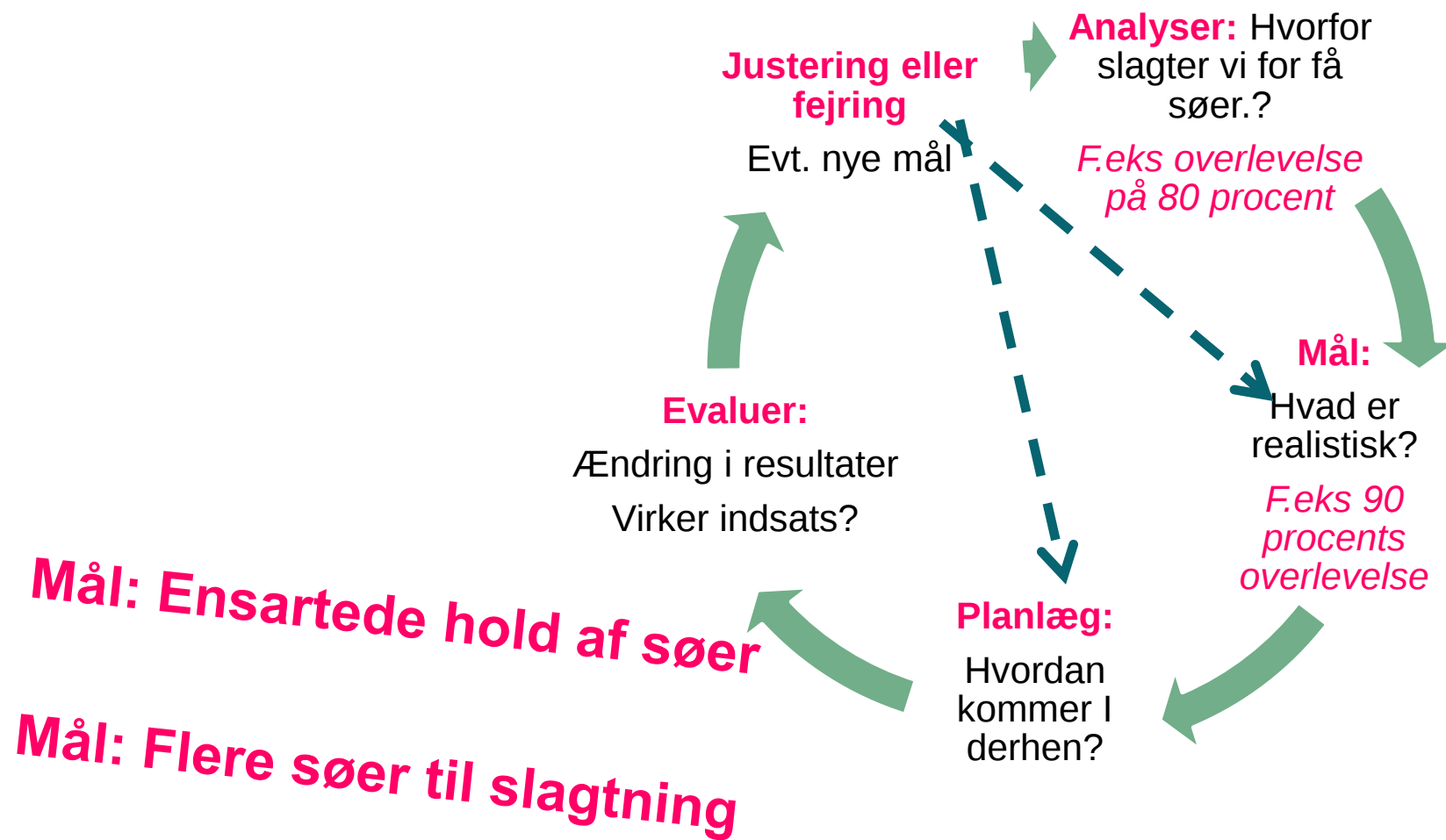
	Kuld nr.										Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Antal løbninger	359	337	321	288	257	193	76	21	7	1	1860
Omløbninger %	8,1	5,3	7,5	5,9	3,1	3,1	1,3	4,8			5,6
Drægtigheds %	87,7	90,5	87,5	91,0	91,1	92,2	94,7	85,7	100,0	100,0	89,9
Udsatte dyr	57	24	32	28	55	72	28	8	3		307
Udsatte dyr i %	18,6	7,8	10,4	9,1	17,9	23,5	9,1	2,6	1,0		4,3
Heraf Døde Stk	11	4	4	5	15	6					45

Udsat 1.-3. kuld: 36,8%

Økonomi ved udskiftning

Sæt Jer realistiske mål

Gruppe arbejde

Hvad koster det?

Forudsætninger:

Søer

VÆGT: - 40 ØRE	UGE 7	UGE 6
Under 106,5 kg	8,60	9,00
106,5-126,4 kg	8,80	9,20
Over 126,4 kg	9,00	9,40
Skinnede søer	8,50	8,90

Restbetaling for søer er på 1,10 kr./kg
Soen vejer afslagtet 182,4 kg
Produktionsafgiften er på 14,10 kr./so
Det koster 246,50 kr. at levere en so til DAKA

En spildfoderdag koster 24,70 kr.
Det koster 100 kr. i ekstra arbejde at slæbe en død so ud
Udskiftningsomkostningerne er beregnet til 700 kr./so

Opgave 1:

Hvad koster det at aflive/slagte en drægtig so 30 dage efter løbning ?

	DAKA	DC	Hvis soen bliver i besætningen
Indtægter ved salg			
Produktionsafgift			
Tabte spildfoderdage			
Udskiftningsomkostninger			
Merarbejde			
I alt			

Opgave 1:

Hvad koster det at aflive/slagte en drægtig so 30 dage efter løbning ?

	DAKA	DC	Hvis soen bliver i besætningen
Indtægter ved salg	-246,50 kr.	$182,4 \text{ kg} \times (9,00 + 1,10) \text{ kr./kg} = 1.842,24 \text{ kr.}$	0,00 kr.
Produktionsafgift	0,00 kr.	-14,10 kr.	0,00 kr.
Tabte spildfoderdage	$30 \times 24,70 \text{ kr.} = -741,00 \text{ kr.}$	$30 \times 24,70 \text{ kr.} = -741,00 \text{ kr.}$	0,00 kr.
Udskiftningsomkostninger	-700,00 kr.	-700,00 kr.	0,00 kr.
Merarbejde	-100,00 kr.	0,00 kr.	0,00 kr.
I alt	-1.887,50 kr.	387,14 kr.	0,00kr.

Opgave 2:

Hvad koster det at aflive/slagte en drægtig so 90 dage efter løbning ?

	DAKA	DC	Hvis soen bliver i besætningen
Indtægter ved salg			
Produktionsafgift			
Tabte spildfoderdage			
Udskiftningsomkostninger			
Merarbejde			
I alt			

Opgave 2:

Hvad koster det at aflive/slagte en drægtig so 90 dage efter løbning ?

	DAKA	DC	Hvis soen bliver i besætningen
Indtægter ved salg	-246,50 kr.	$182,4 \text{ kg} \times (9,00 + 1,10) \text{ kr./kg} = 1.842,24 \text{ kr.}$	0,00 kr.
Produktionsafgift	0,00 kr.	-14,10 kr.	0,00 kr.
Tabte spildfoderdage	$90 \times 24,70 \text{ kr.} = -2.223,00 \text{ kr.}$	$90 \times 24,70 \text{ kr.} = -2.223,00 \text{ kr.}$	0,00 kr.
Udskiftningsomkostninger	-700,00 kr.	-700,00 kr.	0,00 kr.
Merarbejde	-100,00 kr.	0,00 kr.	0,00 kr.
I alt	-3.269,50 kr.	-1.094,86 kr.	0,00kr.

Opgave 3:
Hvad koster det at aflive/slagte en so 24 efter faring?

	DAKA	DC	Hvis soen bliver i besætningen
Indtægter ved salg			
Produktionsafgift			
Tabte spildfoderdage			
Udskiftningsomkostninger			
Merarbejde			
I alt			

Opgave 3:

Hvad koster det at aflive/slagte en so 24 efter faring?

	DAKA	DC	Hvis soen bliver i besætningen
Indtægter ved salg	-246,50 kr.	$182,4 \text{ kg} \times (9,00 + 1,10) \text{ kr./kg} = 1.842,24 \text{ kr.}$	0,00 kr.
Produktionsafgift	0,00 kr.	-14,10 kr.	0,00 kr.
Tabte spildfoderdage	0,00 kr.	0,00 kr.	0,00 kr.
Udskiftningsomkostninger	-700,00 kr.	-700,00 kr.	0,00 kr.
Merarbejde	-100,00 kr.	0,00 kr.	0,00 kr.
I alt	-1.046,50 kr.	1.128,14 kr.	0,00kr.